

Agrárpiaci Jelentések
GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XVIII. évfolyam, 22. szám, 2015

Megjelenik kéthetente
2015. november 18.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Keresztessyné Mohr Katalin
kmohr@aki.gov.hu
Szántó-Becz Gábor
szanto-becz.gabor@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Mihók Zsolt
Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló.....	3
Gabonapiaci jelentés.....	4
Búza.....	4
Kukorica.....	5
Agrárpolitikai Hírek.....	5
A gabonafélék jegyzése.....	7
Termelői és kikötői árak.....	12
Gabonapiaci információk.....	15
Olajnövény-piaci jelentés.....	17
Szójabab.....	17
Repcemag.....	17
Napraforgómag.....	18
Az olajmagok és származékaik jegyzése.....	19
Termelői és kikötői árak.....	22
Olajmagpiaci információk.....	24
Bioüzemanyag.....	26

Összefoglaló

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) szeptember óta 180–190 dollár (*USD*)/tonna körül hullámzott a búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése.

Az Európai Unió előző évinél visszafogottabb búzaexportja miatt a francia agrártárca (*FranceAgriMer*) 5,2 millió tonnára emelte az ország 2015/2016. gazdasági év végén várható zárókészletét, amely a kétszerese lehet az egy évvel korábbiaknak.

Az északi féltekén a betakarítás végéhez közeledve egyre pontosabb képet kapunk a kukorica folyó, 2015/2016. gazdasági évi globális kibocsátásáról, amelyet az Egyesült Államok agrárminisztériuma (*USDA*) legfrissebb projekciójában 975 millió tonnára, felfelé korrigált.

Magyarországon a Földművelésügyi Minisztérium adatai szerint az 1,14 millió hektárra előirányzott terület 95 százalékáról 5,7 tonna hektáronkénti hozam mellett 6,15 millió tonna kukoricatermést takarítottak be a gazdák 2015. november 16-ig, ami felülmúlja a korábbi várakozásokat (6 millió tonna).

Az *USDA* újabb rekord szójababtermésre számít a 2015/2016. gazdasági évben. A szakértők globális szinten az egy évvel korábbit 2,3 millió tonnával meghaladó mennyiségű, 321 millió tonna szójabab betakarítását vetítik előre.

Ukrajnában továbbra sem kedvez a száraz és hideg időjárás a fejlődő repceállományoknak. A kikelt növények egy része a vízhiányos állapotban nem tudott kellően megerősödni az első fagyok beállta előtt, így azok kipusztultak.

A repcemag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 375 euró/tonna környékére ereszkedett a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) november közepén.

Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsdén a repcemag jegyzése inkább a napraforgómag kurzusához, és nem a repcemag párizsi fronthavi jegyzéséhez igazodott: tonnánként 114 ezer forint fölé emelkedett november közepén.

Számottevően csökkent Románia idei napraforgómag-termése: mindössze 1,4 millió tonna termett, szemben a 2014. évi 2,2 millió tonnával.

Magyarországon az agrárminisztérium tájékoztatása szerint a 632 ezer hektár termőterület 99 százalékáról 1,57 millió tonna napraforgómagot takarítottak be a termelők 2015. november 16-ig (a hozam 2,5 tonna/hektár). Ez alig marad el a 2014. évi 1,62 millió tonna mindenkori rekordtól.

Az Európai Unióban a bioetanol ára a 2015. januári 446 euró/m³-ről októberre 586 euró/m³-re emelkedett. Az Európai Unió az egy évvel korábbi 4,66 millió m³-ről 2014-ben 5,26 millió m³-re növelte a bioetanol kibocsátását, ami 2015-ben az előzetes becslések alapján 5,08 millió m³-re csökkenhet.

Gabonapiaci jelentés

Búza

Az északi féltekén a végéhez közelít az őszi búza vetése. A Nemzetközi Gabonatanács (IGC) prognózisa szerint az egy évvel korábbinál 1,2 millió hektárral kisebb területről, azaz 221 millió hektárról takaríthatják be a 2016/2017. gazdasági év termését. A világ elsőszámú búzatermelőjénél, az Európai Unióban a tavalyihoz hasonlóan, 24 millió hektárt foglalhat el a növény. Noha az unióban helyenként – például Lengyelország egyes régióiban – a száraz időjárás miatt aggódnak, az biztató, hogy a legnagyobb termelőnél, Franciaországban a tervezett terület 95 százalékán már elvetették a magot, és az állomány 97 százaléka jó állapotban volt november első felében. Magyarországon az őszi búza vetésterülete a 2015-ben betakarítottéhoz képest 5 százalékkal csökkenhet. A Földművelésügyi Minisztérium (FM) 2015. november 16-i tájékoztatása szerint a 986 ezer hektárra előírányzott vetésterület 92 százalékán fejezték be a munkát. Az USA-ban a tervek szerint az egy évvel korábbinál 2 százalékkal kisebb, 21,3 millió hektár lehet a búza termőterület a 2015/2016. évi időnyben. Őszi búzát (durum nélkül) 15,3 millió hektáron termeszthetnek (–4 százalék), ennek 92 százalékán fejezték be a vetést november 8-ig. A már kikelt állományok 51 százaléka kapott jó/kiváló minősítést, szemben az egy évvel korábbi 60 százalékkal. Az *UkrAgroConsult* tanácsadó ügynökség tájékoztatása szerint Oroszországban az előírányzott terület 95 százalékán, 16,2 millió hektáron végeztek a gazdák az őszi gabonafélék vetésével november első hetében. A végső termőterület kissé elmaradhat a tavalyitól, mivel az ország középső részén és a Volga régióban előreláthatóan csökken a növény termőterülete. A szovjet utódállam középső és déli területein uralkodó szárazság miatt rosszabb az új vetések állapota a tavalyinál. Október végén a már kikelt állományok csupán 34 százaléka volt jó kondícióban (2014: 56 százalék), és 25 százaléka volt gyenge (2014: 16 százalék). Ukrajnában 6,5 millió hektáron, az őszi vetésű növények tervezett területének 88 százalékán került a földbe a vetőmag november első dekádjában. Az őszi búza vetésével 5,6 millió hektáron (90 százalék), a rozsával 145 ezer hektáron (92 százalék) és az árpával 852 ezer hektáron (81 százalék) végeztek. A kikelt (62 százalék) növények 29 százaléka volt jó, 32 százaléka

gyenge fejlettségi állapotban november közepén – hasonlóan a 2011. évhez. A búza vetése körüli globális bizonytalanságok eredményeként szeptember óta 180–190 dollár (USD)/tonna körül hullámzott a termény legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT). November első felében az erős USA dollár, valamint a fekete-tengeri térség és Európa részéről jelentkező verseny gyakorolt nyomást az USA búzaexportjára. Míg az USA-ból származó terményre az előző négy hét átlagánál 12 százalékkal kevesebb, azaz csupán 227 ezer tonna mennyiségben kötöttek szerződést az importőrök november második hetében, addig Algéria 550 ezer tonna, jórészt franciaországi eredetű búzát vásárolt, januári szállítási határidővel. Ennek ellenére az európai export sem teljesít olyan jól, mint egy évvel korábban. Az Európai Bizottság ugyanis az előző év azonos periódusában kiszállított mennyiségnél 27 százalékkal kevesebb, azaz 7,5 millió tonna búza (liszt és durum nélkül) kivitelére adott engedélyt a 2015. július 1. és november 10. közötti időszakban. A visszafogottabb uniós búzaexportra reagálva a francia agrártárca (*FranceAgriMer*) 5,2 millió tonnára emelte az ország 2015/2016. gazdasági év végén várható zárókészletét, amely a kétszerese lehet az egy évvel korábbinak. A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése mindezek eredményeként 180 euró/tonna alá ereszkedett a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*). Ugyanakkor az euró gyengülése és a rubel árfolyamának stabilizálódása előnyhöz juttathatja az európai búzát a fekete-tengerivel szemben a világpiacon. A stabilizálódó rubel ugyanis a belpiaci árak emelkedéséhez vezetett Oroszországban, így az exportőrök már nem tudják olyan vonzó áron kínálni a szovjet utódállamból származó búzát a nemzetközi piacon, mint korábban, továbbá a külkereskedelmi ügyletek jövedelmezősége is romlik. Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában 50 ezer forint/tonna fölé emelkedett a malmi, 47 ezer tonna fölé a takarmánybúza fronthavi jegyzése november közepén. Az étkezési búza áfa és szállítási költség nélküli termelői ára 4 százalékkal múlta felül az egy héttel, 3 százalékkal az egy évvel korábbit november első hetében az AKI PÁIR adatai szerint. A tonnánkénti 48,8 ezer forintos árszint közel 6 ezer forinttal előzte meg a takarmánybúzáét. A takarmány minőségű termény ára 11 százalékkal, 43,1 ezer forint/tonnára nőtt egy év alatt a fizikai piacon.

Kukorica

Az északi féltekén a betakarítás végéhez közeledve egyre pontosabb képet kapunk a kukorica folyó, 2015/2016. gazdasági évi globális kibocsátásáról, amelyet az Egyesült Államok agrárminisztériuma legfrissebb projekciójában 975 millió tonnára, felfelé korrigált. Ez ugyan továbbra is 34 millió tonnával elmaradhat az egy évvel korábbi rekordtól, azonban minden idők harmadik legnagyobb termése lehet. Ukrajna és a Dél-afrikai Köztársaság vártnál kisebb termelését kompenzálja az USA, Brazília és Argentína korábban jelzettnél vélhetően nagyobb kibocsátása. A világ elsőszámú kukoricatermelőjénél, az USA-ban 347 millió tonna kukorica betakarítására van kilátás. A tavalyinál 14 millió tonnával kisebb termés 93 százaléka már a magtárakban van (USDA, november 9.). Az Európai Unióban a 2014. évinél 18 millió tonnával kevesebb, azaz 58 millió tonna kukorica betakarítása valószínűsíthető. A jelentős mértékű terméskiesés következtében közel a kétszeresére, 16 millió tonnára nőhet a közösség 2015/2016. gazdasági évi kukorica-behozatala. Az Európai Bizottság egyelőre 3,6 millió tonna kukorica importját hagyta jóvá a 2015. július 1. és november 10. közötti periódusban, 1 millió tonnával többet, mint egy évvel korábban. Ukrajnában 3,7 millió hektárról (a teljes termőterület 90 százaléka) 20,3 millió tonna kukoricát takarítottak be november közepéig az ukrain agrárminisztérium tájékoztatása szerint. Az előző évek kiemel-

kedő hozamainál gyengébb, 5,56 tonna/hektár átlagtereméssel számolva 23 millió tonna lehet a szovjet utódállam idei kibocsátása. A tavalyinál 11 százalékkal kisebb termés miatt az export 13 százalékkal eshet vissza: 16,5 millió tonna kerülhet a nemzetközi piacra a folyó évi szezonban. Oroszországban 2,3 millió hektárról 12 millió tonna kukoricát (hozam: 5,13 tonna/hektár) tároltak be november közepéig, és további félmillió hektárnyi terület vár még betakarításra. Az USDA friss adatainak közzététele hatására a termés legközelebbi lejártra szóló jegyzése 140 dollár/tonna közelébe ereszkedett a chicagói árutőzsdén november második hetében. A párizsi árutőzsdén 170 euró/tonna közelében mozgott a kurzus ugyanekkor. Magyarországon, a BÉT árupiaci szekciójában 47 ezer forint/tonna körül ingadozott a termés legközelebbi lejártra szóló jegyzése. A fizikai piacon az előző hetihez hasonló, 44,6 ezer forint/tonna, áfa és szállítási költség nélküli átlagos termelői áron értékesítették a termelők a takarmánykukoricát november első hetében. Ez az árszint 24 százalékkal haladta meg az előző év azonos időszakának átlagárát. Az FM adatai szerint az 1,14 millió hektárra előirányzott terület 95 százalékaról 5,7 tonna hektáronkénti hozam mellett 6,15 millió tonna kukoricatermést takarítottak be a gazdák 2015. november 16-ig, ami felülmúlja a korábbi várakozásokat (6 millió tonna). Egy évvel ezelőtt 9,2 millió tonna kukorica termett, 7,9 tonna hektáronkénti termésátlaggal.

Agrárpolitikai Hírek

- A fiatal mezőgazdasági termelők előreláthatóan közel 10,1 millió euró, azaz több mint 3 milliárd forint plusztámogatást kapnak 2015-ben a közvetlen agrártámogatások rendszerében a területalapú támogatásokon felül. Összesen 10 182 fiatal mezőgazdasági termelő igényelte a fiatal gazda többlettámogatást.
- Megjelent a földművelésügyi miniszter közleménye a 2015. kárenyhítési év kárenyhítő juttatás iránti kérelméhez felhasználható referenciaárakról és átlaghozamadatokról. A kárenyhítő juttatás iránti kérelem benyújtása során ezen ár és hozam adatok felhasználásával állapítható meg adott növénykultúra tárgyevi, valamint referencia-időszakbeli hozamértéke. A kettő különbsége, azaz a hozamérték-csökkenés adja a kárenyhítő juttatás megállapításának alapját. A hozamérték-csök-

kenés legfeljebb 80 százaléka támogatható az állam által, amennyiben a károsult gazda rendelkezik megfelelő mezőgazdasági biztosítással. Biztosítás nélkül az egyébként járó kárenyhítő juttatásnak csak a fele nyújtható. A számítások módjáról a 27/2014. (XI. 25.) FM rendelet 3. melléklete rendelkezik. A károsult gazdák idén novembertől elektronikus úton tudják benyújtani a kárenyhítő juttatás iránti kérelmüket a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) erre szolgáló internetes felületén. A kárenyhítő juttatás iránti kérelem november 30-ig nyújtható be, a benyújtási határidőn belül a kérelmet többször lehet módosítani. A miniszteri közlemény a Földművelésügyi Értesítő LXXV. évfolyamának 2015. november 9-i számában jelent meg.

1. táblázat: **A gabonafélék termelői ára Magyarországon**

	2015. 45. hét	2015. 45. hét/ 2015. 44. hét (százalék)	2015. 45. hét/ 2014. 45. hét (százalék)
Étkezési búza	48 752	104	103
Takarmánybúza	43 148	99	111
Takarmánykukorica	44 654	100	124
Takarmányárpa	41 595	102	111

HUF/tonna

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: **A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2015. 11. 11.	2015. 11. 12.	2015. 11. 13.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	2015. december	HUF/tonna	50 300	50 300	50 300
	Takarmánybúza	2015. december	HUF/tonna	47 100	47 100	47 100
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	2015. december	EUR/tonna	182	179	177
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	2015. december	USD/tonna	182	183	182

Forrás: BÉT, Euronext/MATIF, CME/CBOT

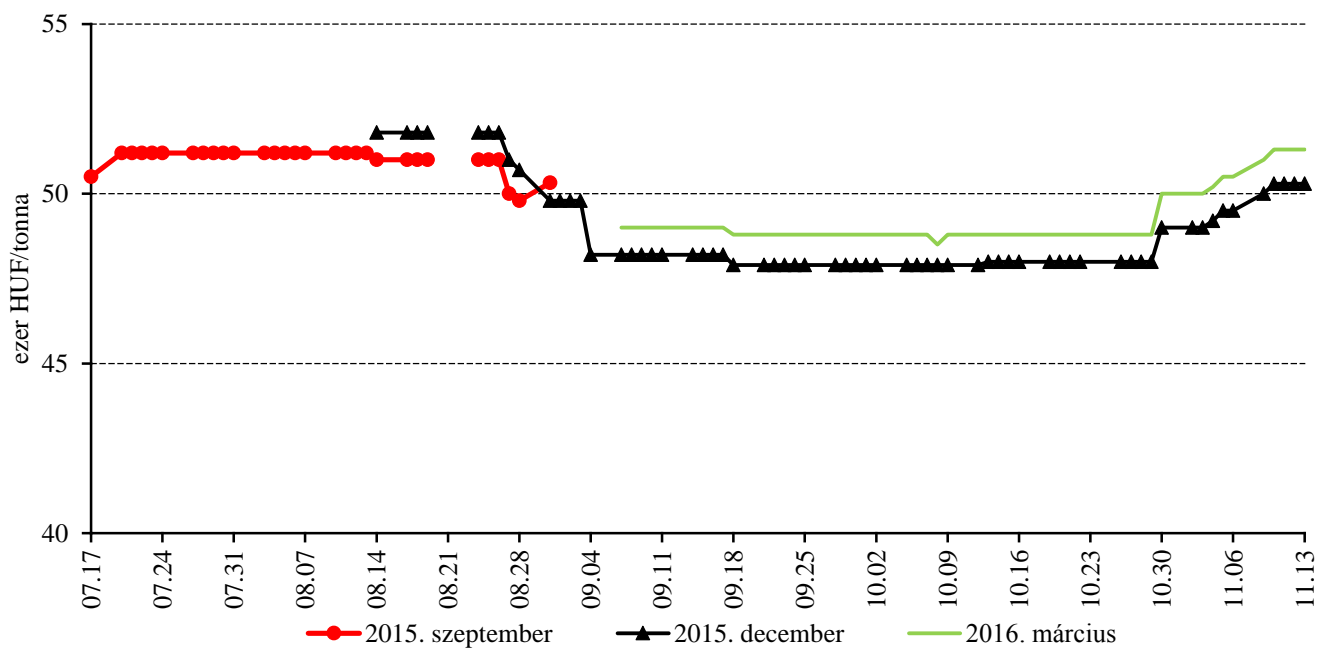
3. táblázat: **A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

	Szállítási határidő	Mértékegység	2015. 11. 11.	2015. 11. 12.	2015. 11. 13.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	2015. december	HUF/tonna	46 990	46 900	46 900
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	2016. január	EUR/tonna	168	167	166
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	2015. december	USD/tonna	143	143	141

Forrás: BÉT, Euronext/MATIF, CME/CBOT

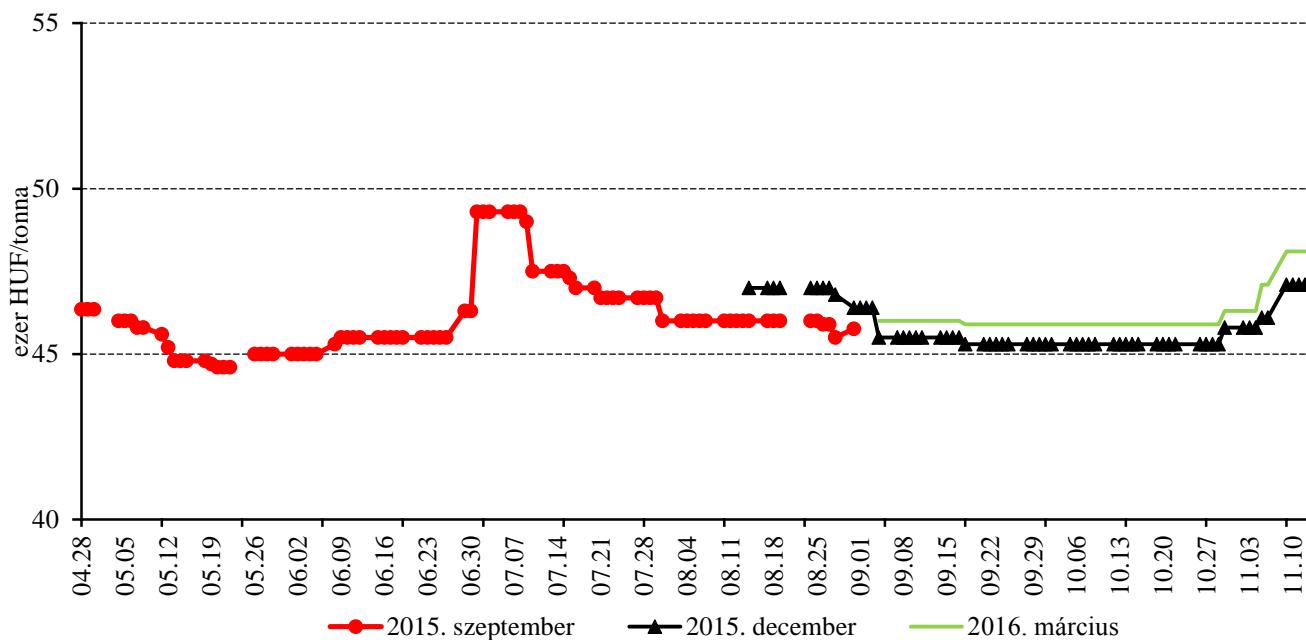
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

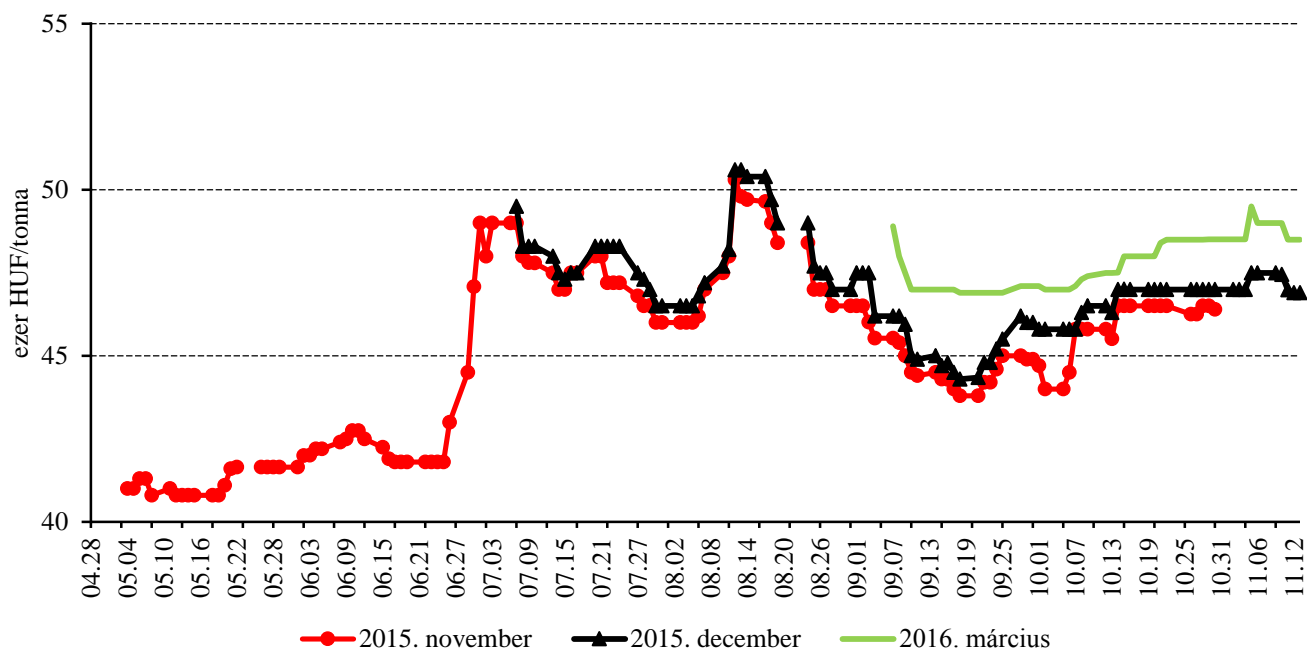
Forrás: BÉT

2. ábra: A takarmánybúza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

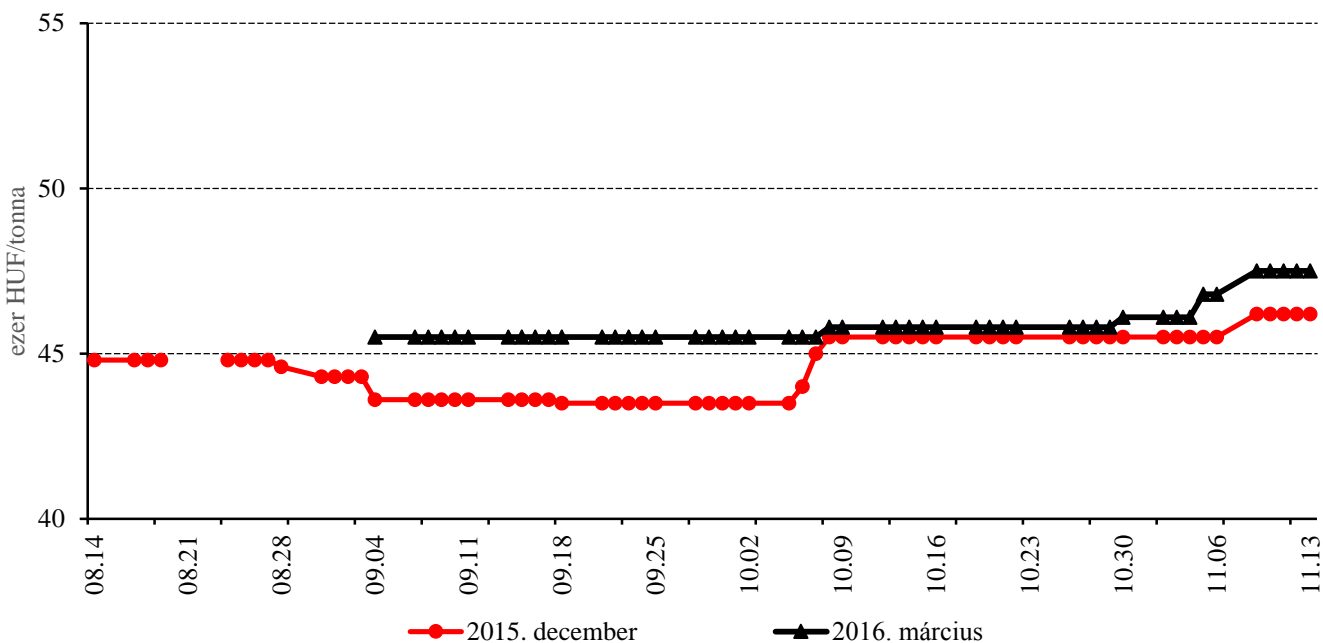
Forrás: BÉT

3. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

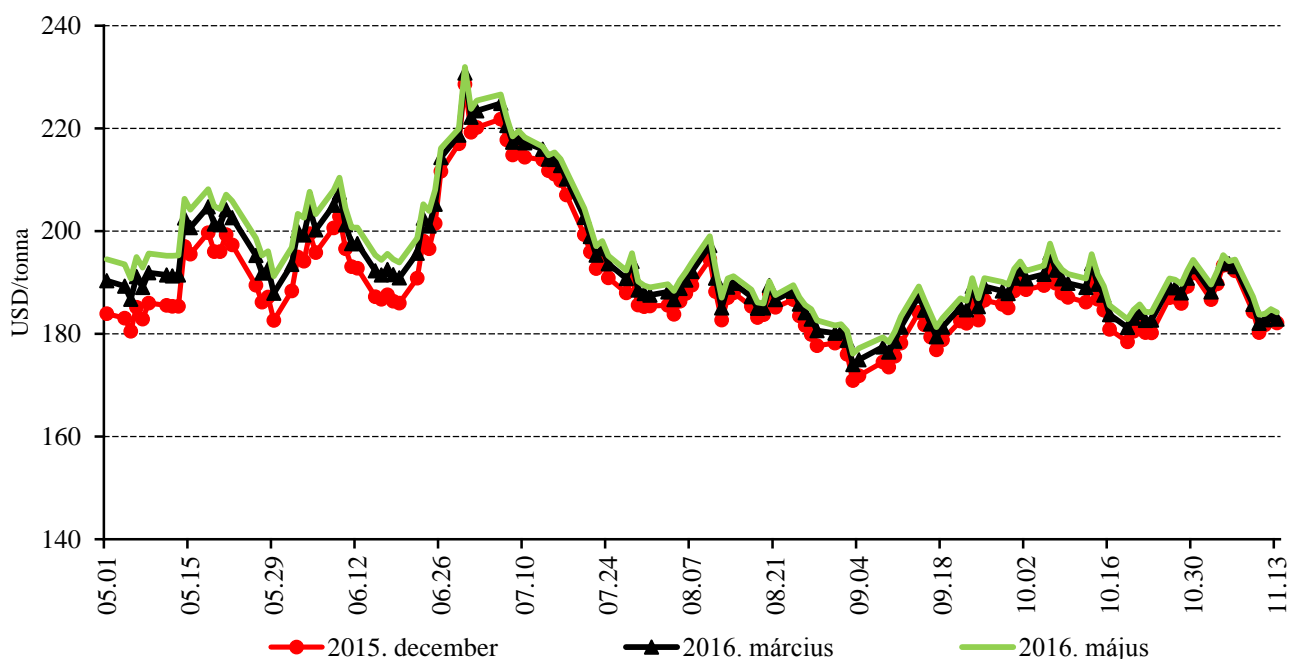
Forrás: BÉT

4. ábra: A takarmányárpa különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

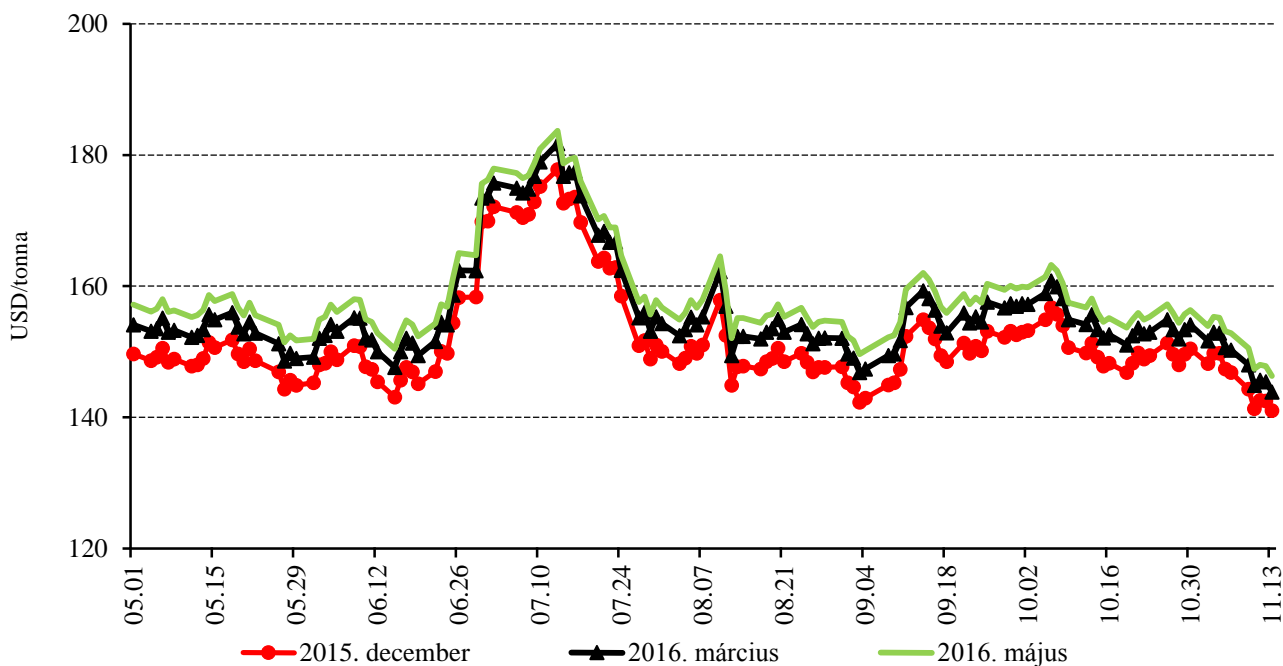
Forrás: BÉT

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

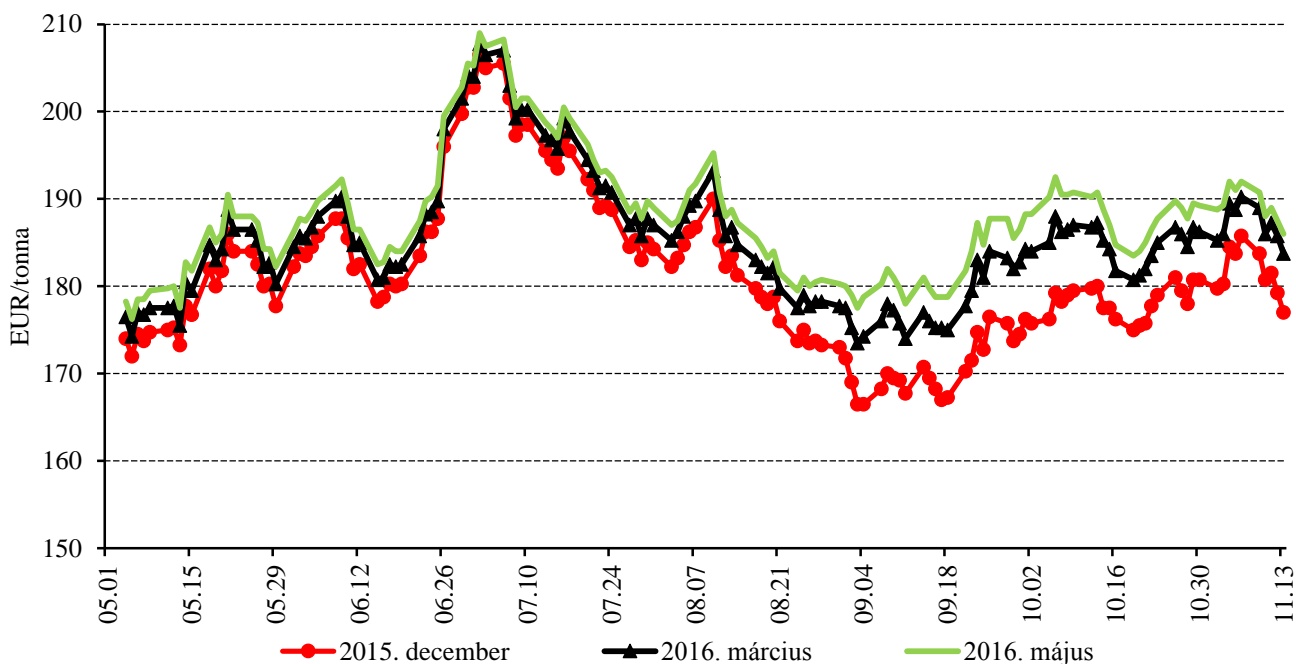
Forrás: CME/CBOT

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

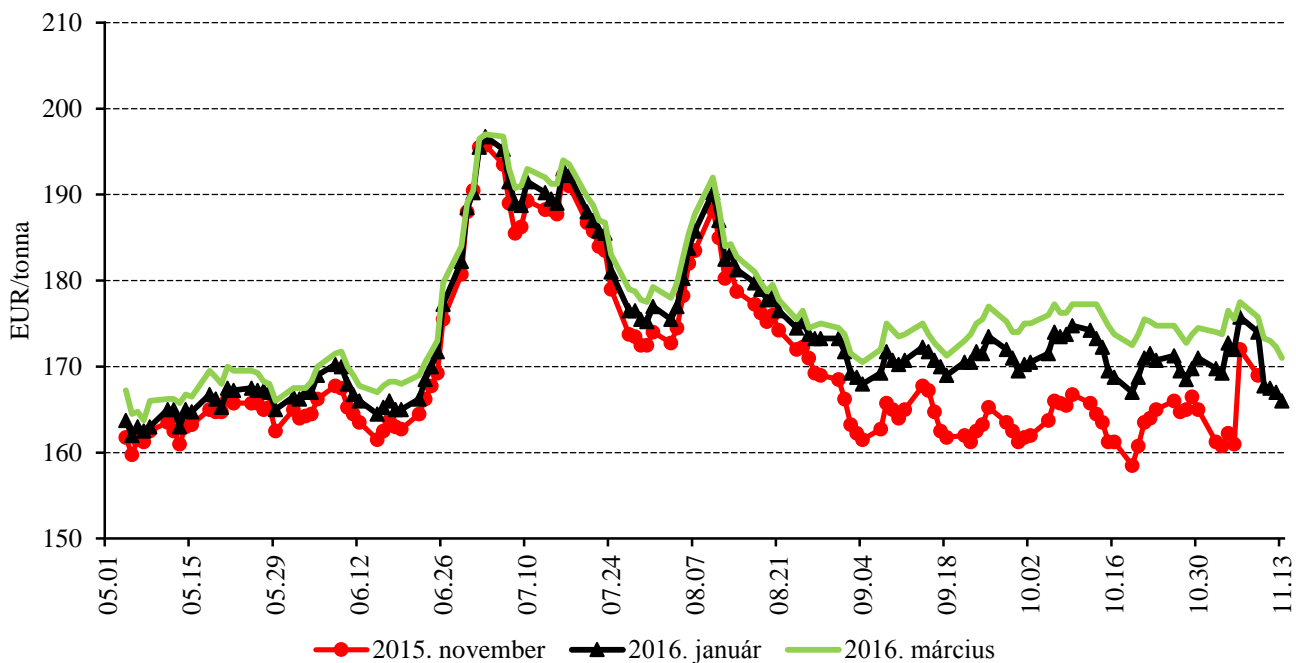
Forrás: CME/CBOT

7. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2014-2015)

Forrás: Euronext/MATIF

8. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2014-2015)

Forrás: Euronext/MATIF

4. táblázat: A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2015. november 13.)

Szállítási határ-idő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határ-idő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2015. december	177	55 270	2015. december	182	52865
2016. március	184	57 378	2016. március	183	53080
2016. május	186	58 080	2016. május	184	53463
2016. szeptember	187	58 236	2016. július	185	53591
2016. december	189	59 017	2016. szeptember	188	54465
2017. március	191	59 642	2016. december	193	55960
KUKORICA					
2016. január	166	51835	2015. december	141	40940
2016. március	171	53396	2016. március	144	41761
2016. június	174	54255	2016. május	146	42469
2016. augusztus	179	55816	2016. július	148	43088
2016. november	178	55582	2016. szeptember	150	43497
2017. január	182	56831	2016. december	153	44298

Forrás: Euronext/MATIF, CME/CBOT

5. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}		
		2015. 11. 06. (százalék)	2015. 11. 13. (százalék)	
Búza	2015. december	182,10	23,1	19,4
Kukorica	2015. december	141,02	21,5	17,3
Szójabab	2016. január	314,23	16,4	15,2
Szójadara	2015. december	318,26	18,2	16,7

^{a)} Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalékos eltérés várható.)

Forrás: Barchart

6. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2015. november 10.)

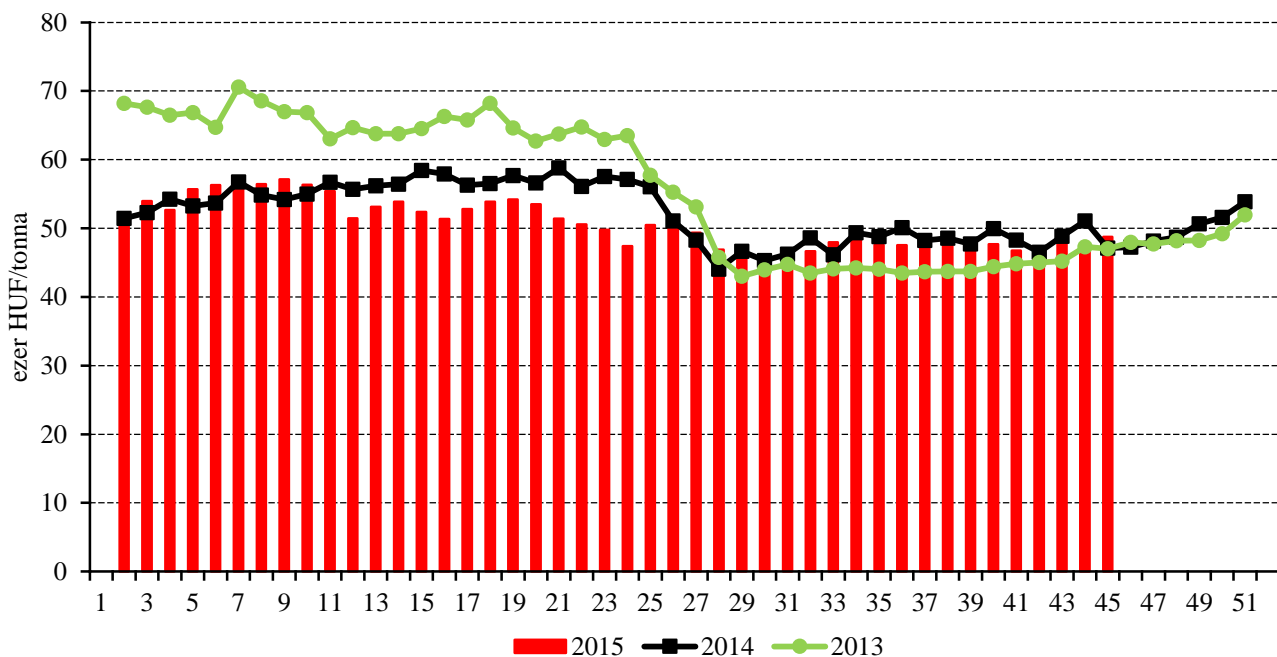
	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	54 407	109 085	102 758	8 121	10 922	62 201	85 115	32 898	34 393	44 562	47 631
Kukorica	348 885	602 345	271 985	10 624	33 078	186 651	239 815	112 894	187 666	89 459	110 175
Szójabab	260 882	297 052	85 283	8 612	22 686	63 234	112 164	49 151	69 929	49 944	60 011
Szójadara	141 139	224 583	43 541	8 635	13 940	55 538	57 941	17 287	50 240	18 209	43 340

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

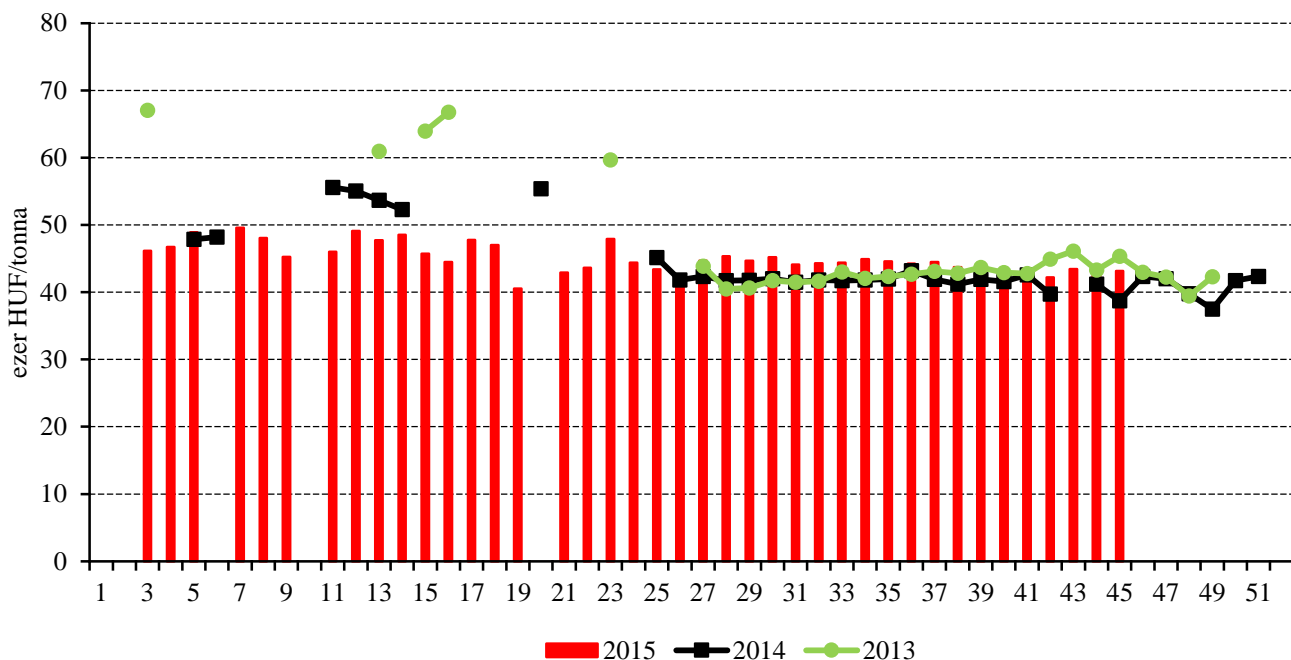
Termelői és kikötői árak

9. ábra: Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

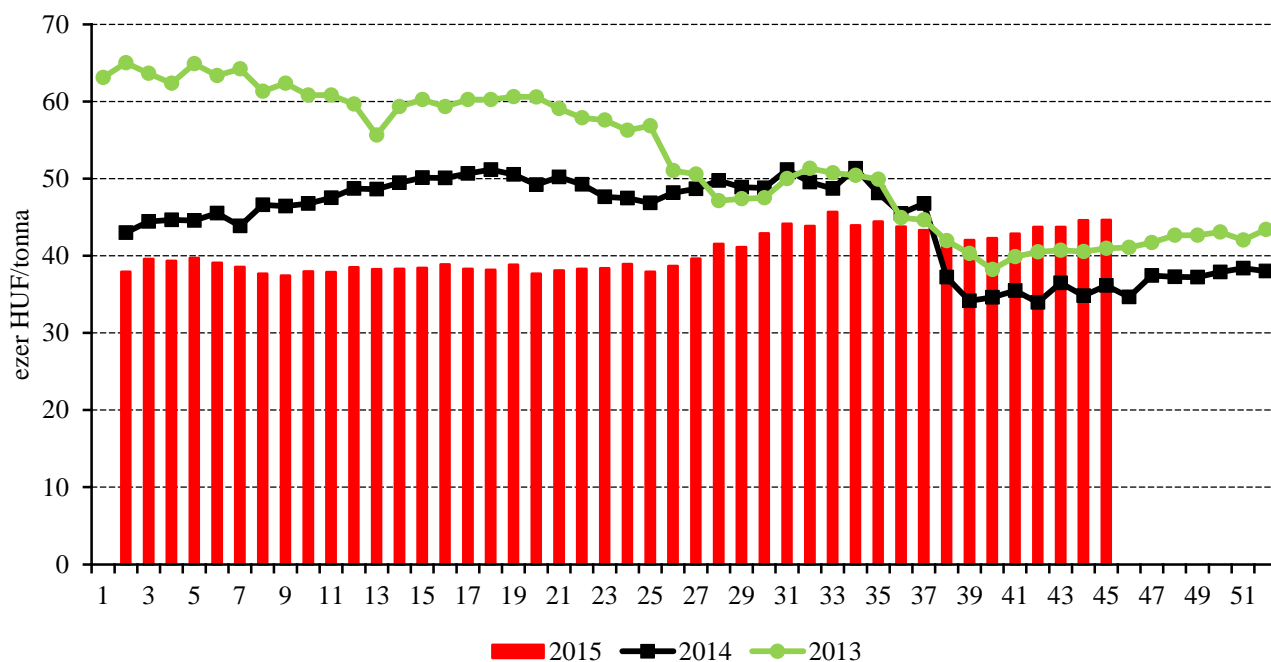
Forrás: AKI PÁIR

10. ábra: A takarmánybúza heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

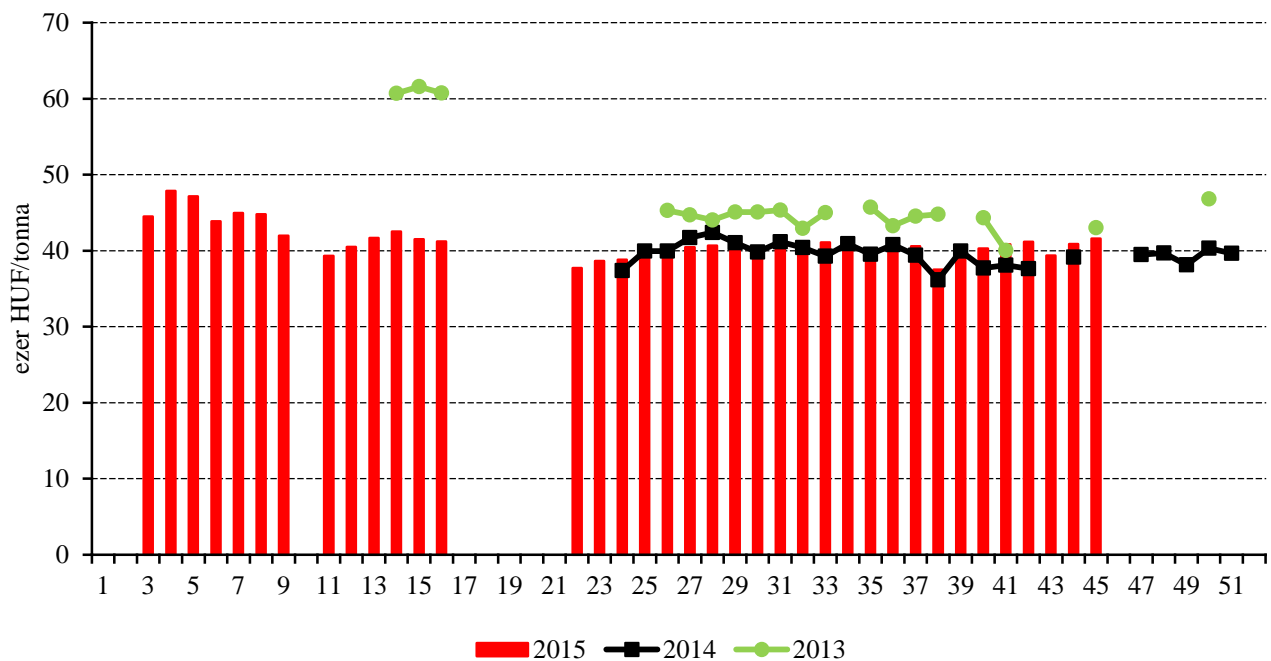
Forrás: AKI PÁIR

11. ábra: A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

Forrás: AKI PÁIR

12. ábra: A takarmányárpa heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára

	Mértékegység	2015.10.23.	2015.10.30.	2015.11.06.	2015.11.13.	
BÚZA	USA, FOB Gulf HRW	USD/tonna	210	216	n.a.	n.a.
	Franciaország, FOB Rouen, 10,5%	USD/tonna	188	194	n.a.	n.a.
	Németország, FOB 12%	USD/tonna	196	198	n.a.	n.a.
	Oroszország 12,5% FOB	USD/tonna	199	200	n.a.	n.a.
	Ukrajna, 12,5% FOB	USD/tonna	197	198	n.a.	n.a.
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	–	190	–	–
KUKORICA	USA, FOB Gulf, No. 2	USD/tonna	177	178	n.a.	n.a.
	Franciaország, FOB Bordeaux	USD/tonna	184	183	n.a.	n.a.
	Ukrajna, FOB	USD/tonna	172	168	n.a.	n.a.
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	–	176	–	–
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	166	173	170	174
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	187	190	n.a.	n.a.
	Ukrajna, FOB	USD/tonna	190	190	n.a.	n.a.
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	–	184	–	–

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Agrochart, MADR, Európai Bizottság

8. táblázat: A gabonafélék európai termelői ára

		EUR/tonna			
		2015. 42. hét	2015. 43. hét	2015. 44. hét	2015. 45. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	148	148	148	151
	Németország, DEPSILO Hamburg	176	178	179	182
	Franciaország, DELPORT Rouen	165	170	173	178
	Románia, DEPSILO Banat	139	139	140	140
TAKARMÁNY- BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	–	–	–	–
	Németország, DEPSILO Hamburg	169	173	171	176
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	–	–	–	–
	Románia, DEPSILO Oltenia	137	160	146	164
	Egyesült Királyság, FGATE	146	148	147	149
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Pleven	135	135	138	138
	Németország, DEPSILO Hamburg	192	–	183	184
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	151	159	162	162
	Románia, DEPSILO Oltenia	142	120	147	126
TAKARMÁNY- ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	130	130	130	–
	Németország, DEPSILO Hamburg	159	164	164	164
	Franciaország, DELPORT Rouen	158	164	164	164
	Románia, DEPSILO Muntenia	139	153	–	150
	Egyesült Királyság, FGATE	134	133	136	138

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsira vagy egyéb szállítóeszközre pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsira vagy egyéb szállítóeszközre pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár.

Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: **A gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési ára Magyarországon**

	Kiszereelés	Mértékegység	2014. 45. hét	2015. 44. hét	2015. 45. hét	2015. 45. hét/ 2014. 45. hét (százalék)	2015. 45. hét/ 2015. 44. hét (százalék)
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	718	1 187	504	70	42
		HUF/kg	75	75	74	99	100
	zsákos	tonna	1 437	1 745	1 682	117	96
		HUF/kg	78	77	77	99	100
	zacskós	tonna	727	714	690	95	97
		HUF/kg	89	90	90	100	99
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna
		HUF/kg
	zsákos	tonna	80	29	40	50	138
		HUF/kg	86	87	90	104	103
	zacskós	tonna	54	26	42	78	158
		HUF/kg	89	96	96	107	99
Fehér kenyér- liszt BL 80	ömlesztett	tonna	360	646	367	102	57
		HUF/kg	73	72	73	101	101
	zsákos	tonna	488	622	496	102	80
		HUF/kg	76	74	74	98	101
Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna	...	234	165	...	71
		HUF/kg	...	78	81	...	104
	zsákos	tonna	39	64	26	67	41
		HUF/kg	84	82	82	97	100
Étkezési búza- dara AD	zacskós	tonna	62	42	41	66	97
		HUF/kg	93	98	97	104	99

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: **Az ipari keveréktakarmányok feldolgozó értékesítési ára Magyarországon**

	Mértékegység	2014. szeptember	2015. augusztus	2015. szeptember	2015. szeptember/ 2014. szeptember (százalék)	2015. szeptember/ 2015. augusztus (százalék)
Brojlertáp	tonna	6 731	7 779	8 932	132,70	114,82
	HUF/tonna	91 906	91 551	93 020	101,21	101,60
Hízósertéstáp	tonna	4 278	6 751	8 944	209,07	132,48
	HUF/tonna	76 423	76 057	79 094	103,50	103,99

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: **A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon**

		ezer tonna		
		2014. január–augusztus	2015. január–augusztus	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	1 233,83	865,10	70,12
	10039000 Árpa, nem vető	302,94	450,28	148,64
	10059000 Kukorica, nem vető	1 731,34	3 195,68	184,58
Import	10019900 Búza, nem vető	78,93	100,74	127,62
	10039000 Árpa, nem vető	25,33	38,38	151,54
	10059000 Kukorica, nem vető	144,83	38,03	26,26

Forrás: KSH

12. táblázat: **Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei**

		ezer tonna		
		2014. július 1.– 2014. november 4.	2015. július 1.– 2015. november 10.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	10 311	7 535	73,07
	Árpa	3 157	4 358	138,04
	Kukorica	958	589	61,48
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	1 429	1 437	100,56
	Árpa	51	216	423,53
	Kukorica	2 601	3 583	137,75

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: **A világ búza- és kukoricamérlege**

		millió tonna					
		USDA		IGC		Tallage	
		2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}
BÚZA							
Termelés		725	733	721	726	712	714
Felhasználás		707	717	707	718	694	715
Export		161	161	153	149	158	154
Import		161	161	153	149	158	154
Zárókészlet		212	227	201	209	205	204
KUKORICA							
Termelés		1 009	975	1 011	970	993	964
Felhasználás		975	971	984	974	954	955
Export		132	128	125	125	124	119
Import		132	128	125	125	124	119
Zárókészlet		208	212	205	200	207	217

^{a)} Előzetes adat. ^{b)} Előrejelzés.
Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

Az USA agrárminisztériuma (*USDA*) újabb rekord szójababtermésre számít a folyó, 2015/2016. gazdasági évben. A szakértők az egy évvel korábit 2,3 millió tonnával meghaladó mennyiségű, világszerte 321 millió tonna szójabab betakarítását vetítik előre ebben a szezonban. A világ vezető szójabab-termelőjénél, az USA-ban csaknem befejeződött a növény betakarítása (95 százalék), és az összes termés akár a 108 millió tonnát (+1,5 millió tonna) is meghaladhatja. Ez a valaha volt legnagyobb kibocsátás lehet. A fekete-tengeri térség meghatározó termelői közül Ukrajnában 1,77 tonna/hektár hozam mellett egyelőre 3,7 millió tonna, Oroszországban 1,39 tonna/hektár átlagtermés mellett 2,6 millió tonna a babtermés. Az *Oil World* várakozásai szerint előbbinél 3,8 millió tonna, utóbbinál 2,8 millió tonna lehet az idei teljes kibocsátás. Az Európai Bizottság tájékoztatása szerint az EU-ban 740 ezer hektárról (a 2014. évihez képest +30 százalék) 2,7 tonna/hektár (-18 százalék) átlaghozam mellett közel 2 millió tonna (+6,5 százalék) szójababot takaríthatnak be a gazdák az idén. Magyarországon a 77,6 ezer tonna termőterület 99 százalékáról 1,85 tonna hektáronkénti hozam mellett 142 ezer tonna szójabab került a tárolókba 2015. november 16-ig a Földművelésügyi Minisztérium (FM) adatai szerint. Noha jók a kilátások, a globális rekordtermés körüli bizonytalanságokat növeli – és a termény világpiaci árának nagymértékű csökkenését akadályozta –, hogy a világtermelés felét adó déli féltekén még vetik a 2015/2016. gazdasági év végén (2016 tavaszán) betakarításra kerülő szójababot. Brazíliában a 33,3 millió hektárra előirányzott terület 60 százalékán végeztek a munkával november elejéig. Az *USDA* a világ második legnagyobb termelőjénél 100 millió tonna szójabab-kibocsátást prognosztizál a folyó gazdasági évre, az előző évi rekordnál 4 millió tonnával nagyobb volument. Argentínában 20 millió hektárt foglalhat el a növény, és 57 millió tonna termést vetítenek előre a szakértők (-4 millió tonna). A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) 320 dollár (*USD*)/tonnáig ereszkedett a szójabab legközelebbi lejáratra szóló jegyzése november közepéig.

Repcemag

Ukrajnában továbbra sem kedvez a száraz és hideg időjárás a fejlődő repceállományoknak. A tartós nyári és őszi szárazság miatt a tervezett terület csupán háromnegyedén, hozzávetőlegesen 620 ezer hektáron tudták befejezni a vetést. A vízhiányos állapotban a kikelt növények egy része nem tudott kellően megerősödni az első fagyok beállta előtt, így azok kipusztultak (ez a terület 0,2 százalékát érinti egyelőre). Az *UkrAgroConsult* tanácsadó ügynökség 2015. november 12-i információi szerint mindössze 536 ezer hektáron kelt ki a növényzet, amelynek csupán 28 százaléka volt jó állapotban, és 33 százaléka kapott gyenge minősítést. A növényállomány áttelelése körüli bizonytalanságok fokozzák a 2016. évi kibocsátással kapcsolatos aggodalmakat. Az *APK-Inform* legjobb esetben is 1,1 millió tonna repcemag betakarítására számít 2016 nyarán a fekete-tengeri országban, amely 35 százalékkal gyengébb az idei eredménynél. Az Európai Unióban a tavalyihoz hasonló, 6,5 millió hektáron vethetnek repcemagot a gazdák az idén. A németországi olaj- és fehérjenövény egyesület (*UFOP*) előrejelzése szerint az unió egyik legnagyobb repcemag-termelőjénél 4 százalékkal 1,34 millió hektárra nőhet a növény termőterülete ebben a szezonban. Magyarországon, az agrártárca tájékoztatása szerint az előreirányozotthoz képest 2 százalékkal kisebb, de az idén betakarítottnál 10 százalékkal nagyobb területen, azaz 230 ezer hektáron vetették el a gazdák a repcemagot. A termény piacán a kedvezőtlen ukrajnai kilátások hatásánál erősebbnek bizonyult az *USDA* friss termelési adatainak megjelenése. A repcemag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése ugyanis 375 euró/tonna környékére ereszkedett a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*), miután az Egyesült Államok agrárminisztériuma közel 1 millió tonnával 67,1 millió tonnára felfelé korrigálta a 2015/2016. gazdasági év termését, Kanada várnál nagyobb canola-termelése miatt. Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsdén a termény jegyzése inkább a napraforgómag kurzusához, és nem a repcemag párizsi fronthavi jegyzéséhez igazodott: tonnáként 114 ezer forint fölé emelkedett november közepéig. Az AKI PÁIR adatai szerint az olajmag áfa és szállítási költség nélküli termelői ára az előző hetinél 4

százalékkal alacsonyabb, ellenben az egy évvel korábbinál 18 százalékkal magasabb volt november első hetében: 114 ezer forint/tonnáért cserélt gazdát.

Napraforgómag

Az USA agrárminisztériuma az Európai Unióban és az Argentínában várható kisebb termés miatt a korábbihoz képest közel 1 millió tonnával 39,7 millió tonnára csökkentette a napraforgómag 2015/2016. gazdasági évi globális kibocsátását. Az elsőszámú termelőnek számító Ukrajnában beigazolódott a korábbi várakozások, és az *UkrAgroConsult* 2015. november 11-i adatai szerint 5 millió hektárról 2,18 tonna/hektár hozam mellett 10,9 napraforgómagot takarítottak be a gazdák. Ez 800 ezer tonnával több a 2014. évi termésnél. Oroszországban egyelőre 9,1 millió tonna napraforgómagot tároltak be a gazdák az agrártárca november 10-i tájékoztatása szerint, és az átlagtermés 1,48 tonna/hektár. A 6,6 millió hektár termőterület 9 százaléka vár még betakarításra, és az összes magtermés elérheti az *USDA* által prognosztizált 9,4 millió tonnát (+félmillió tonna). Az *USDA* 7,75 millió tonnára lefelé korrigálta ugyanakkor az Eu-

rópai Unió idei napraforgómag-termését. Ez 13 százalékkal lehet kisebb a 2014-ben betakarított mennyiség-nél. Különösen nagy a termés kiesés Romániában, ahol igen gyenge, 1,35 tonna/hektár hozam mellett mindössze 1,4 millió tonna napraforgómag termett az idén, szemben a tavalyi 2,2 millió tonnával. Ennek eredményeként kevesebb termés jut a belföldi feldolgozóknak és az exportpiacokra, ami az *UkrAgroConsult* szakértői szerint nagyban befolyásolhatja a fekete-tengeri régió napraforgómag-piacát – és közvetve Magyarországot is. Hazánkban az FM tájékoztatása szerint a 632 ezer hektár termőterület 99 százalékaról 1,57 millió tonna magot takarítottak be a termelők 2015. november 16-ig (a hozam 2,5 tonna/hektár). Ez alig marad el a 2014. évi 1,62 millió tonna mindenkori rekordtól. A Budapesti Értéktőzsdén továbbra is 125 ezer forint/tonna környékén jegyzik a decemberi szállítású terményt, amire 2013 tavasza óta nem volt példa. A fizikai piacon az ipari napraforgómag áfa és szállítási költség nélküli termelői ára 113 ezer forint/tonna volt november első hetében. Ez az árszint 19 százalékkal múlta felül az előző év azonos időszakának átlagárát.

14. táblázat: **Az olajmagok termelői ára Magyarországon**

	2015. 45. hét	2015. 45. hét/2015. 44. hét (százalék)	2015. 45. hét/2014. 45. hét (százalék)
Napraforgómag	113 221	101	119
Repcemag	114 162	96	118

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR

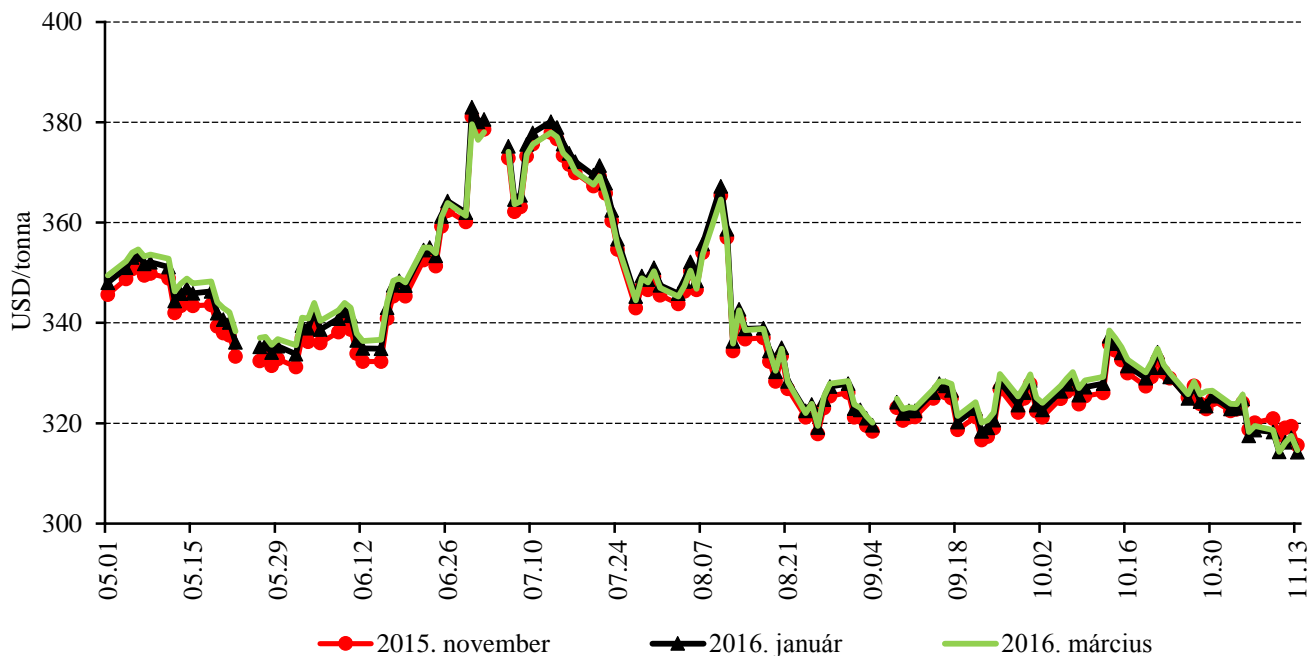
15. táblázat: **Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2015. 11. 11.	2015. 11. 12.	2015. 11. 13.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	2015. december	HUF/tonna	125 000	125 500	125 500
	Repcemag	2016. március	HUF/tonna	113 000	114 300	114 300
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repcemag	2016. február	EUR/tonna	376	375	373
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	2015. november	USD/tonna	319	319	316

Forrás: BÉT, Euronext/MATIF, CME/CBOT

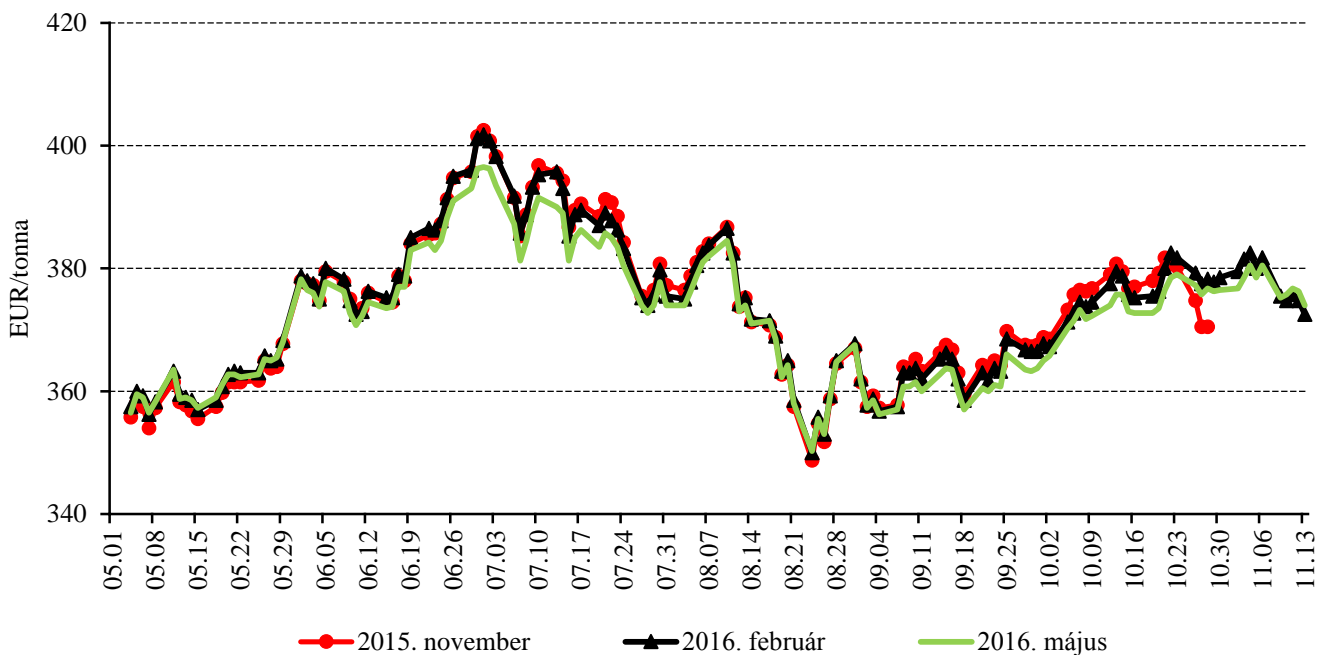
Az olajmagok és származékaik jegyzése

13. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

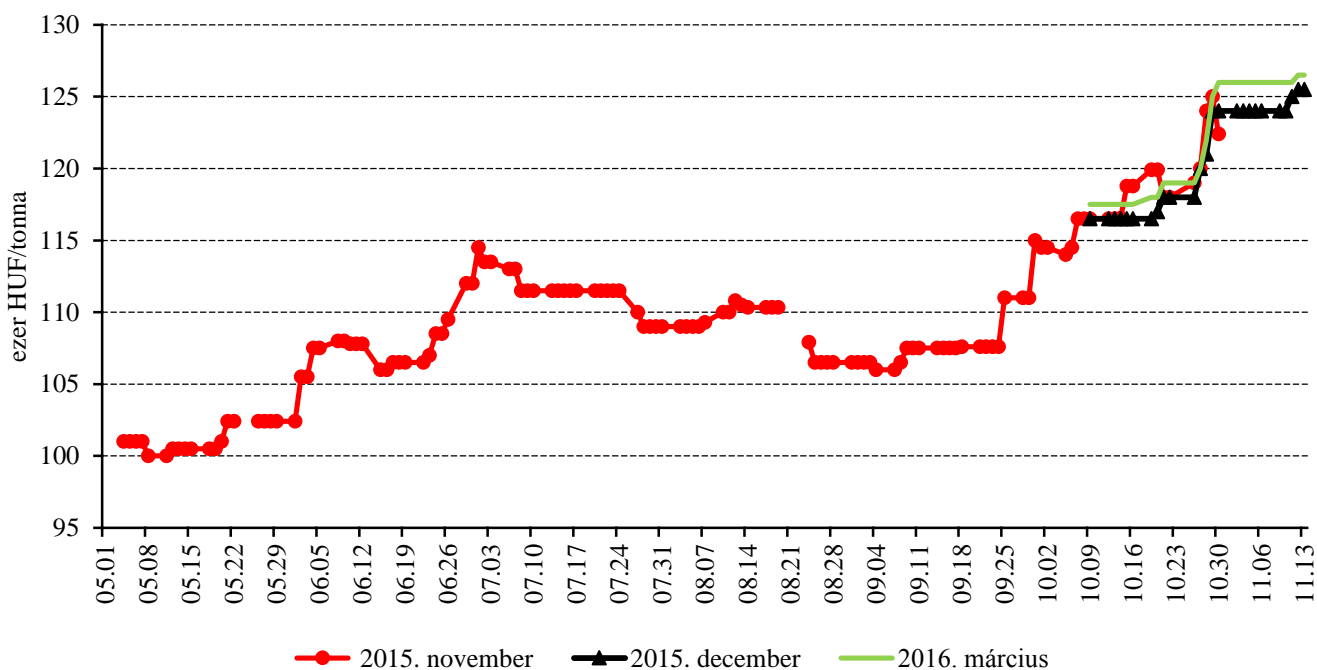
Forrás: CME/CBOT

14. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2014-2015)

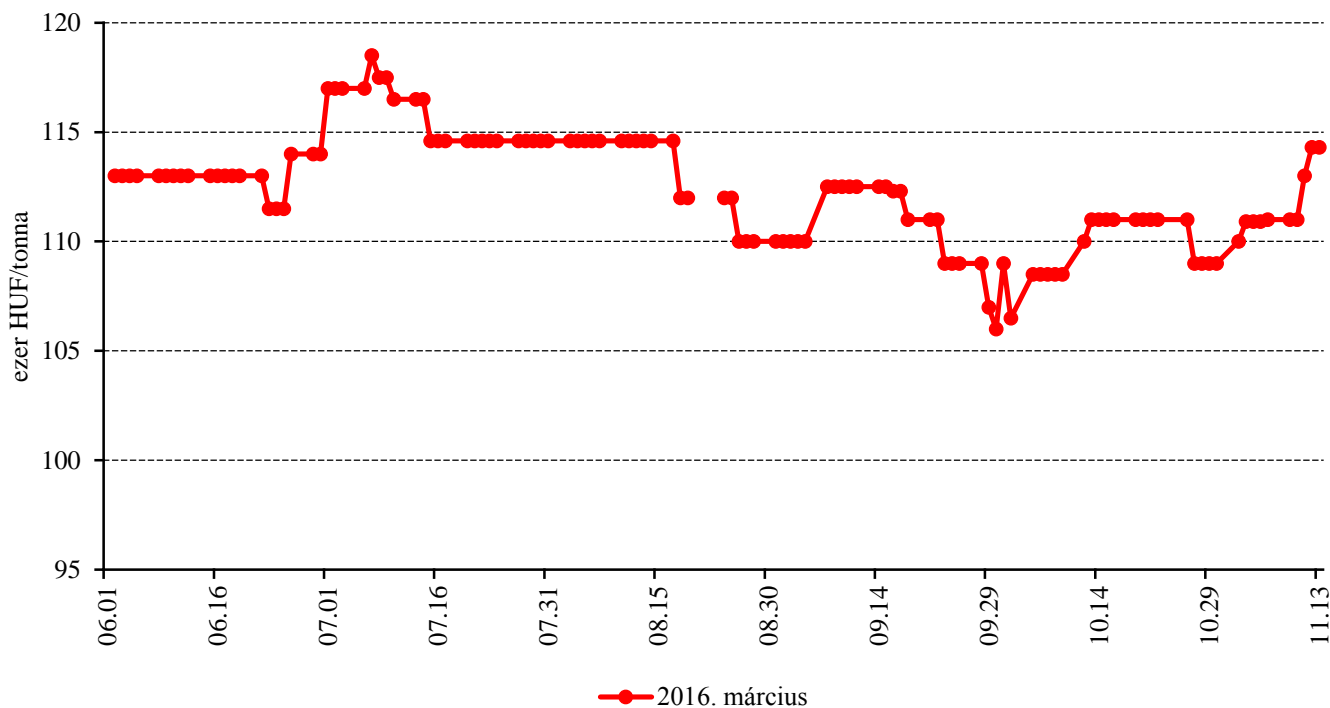
Forrás: Euronext/MATIF

15. ábra: A napraforgómag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

Forrás: BÉT

16. ábra: A repcemag jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

Forrás: BÉT

16. táblázat: Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2015. november 13.)

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	EUR/tonna	HUF/tonna
REPCEMAG	2016. február	373	116 317
	2016. május	374	116 785
	2016. augusztus	360	112 336
	2016. november	363	113 272
	2017. február	361	112 648
	2017. május	362	113 038
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
SZÓJABAB	2015. november	316	91 631
	2016. január	314	91 224
	2016. március	315	91 332
	2016. május	317	91 950
	2016. július	319	92 612
	2016. augusztus	320	92 760
SZÓJADARA	2015. december	318	92 394
	2016. január	319	92 618
	2016. március	319	92 586
	2016. május	320	92 937
	2016. július	322	93 480
	2016. augusztus	323	93 706

Forrás: Euronext/MATIF, CME/CBOT

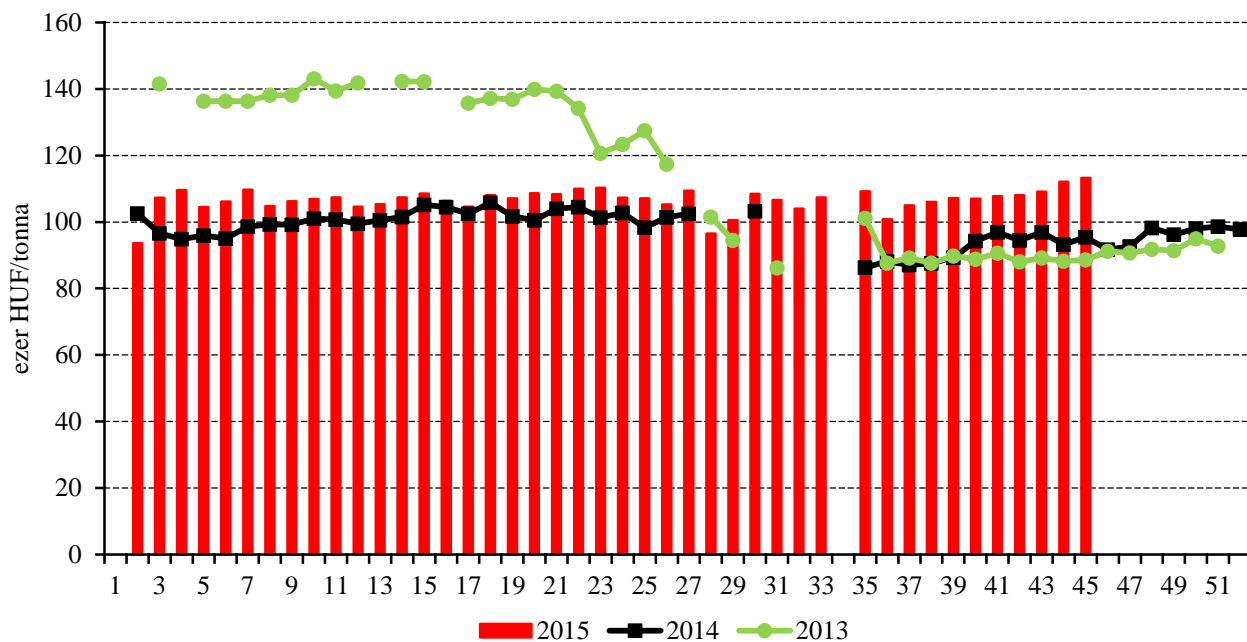
17. táblázat: A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2015. november 10.)

Termék	Ország	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	768	240 535
Napraforgóolaj (finomított)		948	296 947
Szójaolaj (nyers)		753	235 834
Szójaolaj (finomított)		903	282 844
Napraforgódara	Ausztria	–	–
Repcedara		230	72 082

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BLPW

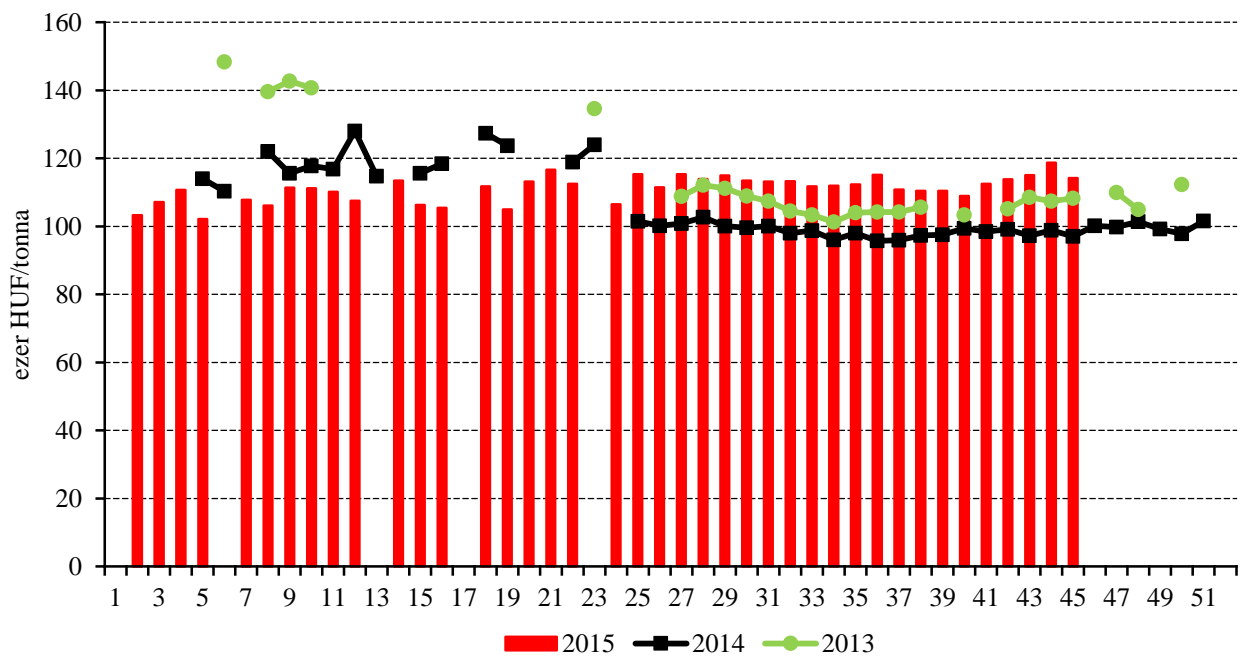
Termelői és kikötői árak

17. ábra: A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

Forrás: AKI PÁIR

18. ábra: A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

Forrás: AKI PÁIR

18. táblázat: **Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára**

		USD/tonna				
		2015. 10. 09.	2015. 10. 16.	2015. 10. 23.	2015. 10. 30.	
SZÓJA	BAB	USA FOB Gulf	362	364	362	354
		Brazília FOB Paranagua	353	363	365	367
		EU CIF, USA-ból	n.a.	382	382	372
		EU CIF Brazíliából	n.a.	390	389	380
		Ukrajna FOB	360	365	365	365
	DARA	EU CIF Rotterdam	n.a.	390	383	370
OLAJ	EU FOB Rotterdam	727	754	743	728	
REPCE	MAG	Franciaország FOB Moselle	429	429	425	416
		EU, 00 CIF Hamburg	n.a.	435	432	415
	DARA	Ukrajna FOB	435	440	440	n.a.
	DARA	EU FOB Hamburg	n.a.	270	260	245
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	795	811	804	814
NAPRAFORGÓ	MAG	EU CIF Amszterdam	n.a.	475	470	470
	DARA	Franciaország CIF	n.a.	260	265	265
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	850	920	900	875
		Fekete-tenger FOB	n.a.	805	825	800
NYERS PÁLMAOLAJ	EU CIF	n.a.	593	580	560	

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajozási kikötő), CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

A táblázat a megjelölt források 2015. november 17-ig frissített, elérhető adatait tartalmazza.

Forrás: Agrochart, Oil World

Olajmagpiaci információk

19. táblázat: A növényolajok és származékaik feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

Megnevezés	Mértékegység	2014. 45. hét	2015. 44. hét	2015. 45. hét	2015. 45. hét/ 2014. 45. hét (százalék)	2015. 45. hét/ 2015. 44. hét (százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	...	2 013	1 707	...	85
	HUF/tonna	...	239 967	250 043	...	104
Napraforgódara	tonna	2 721	5 781	4 139	152	72
	HUF/tonna	54 375	61 771	61 675	113	100
Nyers repceolaj	tonna
	HUF/tonna
Repcedara	tonna	969	1 176	1 202	124	102
	HUF/tonna	65 858	71 559	72 216	110	101

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.
Forrás: AKI PÁIR

20. táblázat: Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon

		2014. január–augusztus	2015. január–augusztus	Változás (százalék)
ezer tonna				
Export	1205 Repcemag	311,88	312,70	100,26
	1206 Napraforgómag	273,30	238,67	87,33
	2304 Szójadara	41,45	65,26	157,46
Import	1205 Repcemag	84,26	74,96	88,96
	1206 Napraforgómag	59,15	27,16	45,91
	2304 Szójadara	289,26	312,44	108,01

Forrás: KSH

21. táblázat: A világ olajmagnyerlege

	millió tonna			
	USDA		Oil World	
	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}
SZÓJABAB				
Termelés	319	321	320	316
Felhasználás	299	312	298	315
Export	127	129	127	129
Import	122	126	125	129
Zárókészlet	78	83	86	87
REPCEMAG				
Termelés	72	67	68	63
Felhasználás	72	70	69	64
Export	15	13	14	13
Import	14	13	14	13
Zárókészlet	8	5	6	5
NAPRAFORGÓMAG				
Termelés	40	40	41	41
Felhasználás	40	40	41	42
Export	2	1	2	2
Import	1	1	2	2
Zárókészlet	2	2	3	3

^{a)} Előzetes adat.

^{b)} Előrejelzés.

Forrás: USDA, Oil World

Bioüzemanyag

Az Európai Unióban a bioetanol ára a 2015. januári 446 euró/m³-ről októberre 586 euró/m³-re emelkedett. A bioetanol ára már márciustól meghaladta a 2014. évi szokatlanul alacsony árakat, de a 2013. évi árszintet csak szeptemberben érte el (2013. szeptember: 580 euró/m³). A bioetanol jelentős áresése 2013 negyedik negyedévében következett be, és 2014 végéig alacsony szinten maradt az ára. Az áresést követően a termelés jövedelmezősége folyamatosan romlott, egészen 2014 végéig, amikor átmenetileg javult az ágazat helyzete, de stabilná csak 2015-ben vált.

Az Európai Unió az egy évvel korábbi 4,66 millió m³-ről 2014-ben 5,26 millió m³-re növelte a bioetanol kibocsátását, amit az olcsón és bőségesen rendelkezésre álló alapanyag támogatott. A gabonafélék hozzáférhetősége szempontjából az előző és a jelen naptári évben jelentős különbség nem mutatkozott, ennek ellenére 2015-ben az előzetes becslések alapján a kibocsátás 4 százalékkal, 5,08 millió m³-re csökkenhet. Az *F.O. Licht* szakértői még 2016-ra vonatkozólag sem jeleznek előre jelentős változást az üzemek gabona alapú bioetanol-előállítását tekintve. Az alapanyag ára ugyanakkor lényegesen elmarad a 2007/2008., 2010/2011. és a 2012/2013. gazdasági évek áraitól, amikor a gabonafélék bioetanol-célú felhasználása folyamatosan nőtt. A kibocsátásban bekövetkezett változást az *F.O. Licht* szakértői a 2014. évi kedvezőtlen jövedelmezőséggel, az alacsony árakkal és a gyenge kereslettel magyarázzák. A *Cropenergies* cég a Nagy-Britanniában működő 400 millió liter kapacitású üzemét jelenleg nem üzemelteti, és számos kisüzem sem működik, sőt a közeljövőben sem tervezik az újraindításukat.

Az alacsony európai bioetanolár és az időszakosan gyengélkedő euró az import csökkenéséhez vezetett. Az EU bioetanol-behozatala január és július között 2015-ben 277 ezer m³, míg 2014 ugyanezen időszakában 387 ezer m³ volt. Az *F.O. Licht* szakértői éves szinten az import 25,4 százalékos csökkenésével számolnak.

A belső termelésből és az importból 2014-ben összesen 6,97 millió m³, míg 2015-ben 19,6 százalékkal kevesebb, azaz 5,60 millió m³ hajtóanyagcélú bioetanol áll az unió rendelkezésére.

Előzetes becslések alapján a hajtóanyagcélú felhasználás a tavalyi 5,33 millió m³-ről az idén 5,18 millió m³-re csökken, ami 4,3 százalékos visszaesést jelent. Éves

szinten, az előzetes becslés alapján, a teljes rendelkezésre álló bioetanol mennyisége erőteljesebben csökken, mint a felhasználása.

A töltőállomásokon annak ellenére volt gyenge a bioetanol iránt a kereslet, hogy a termék fogyasztói ára alacsony volt. Spanyolországban 2015 első felében 206 millió litert, míg 2014 azonos időszakában 218 millió litert értékesítettek. Németországban, 2015 júliusában valamelyest javult a felhasználás, de összességében az év első félévében 2,5 százalékkal kevesebb bioetanol kevert be, mint egy évvel korábban ugyanebben az időszakban. Az E10-es termék piaci részaránya 14 százalék maradt. A francia kormány a kereslet javítása érdekében az E10-es termék forgalmi adóját csökkentette, míg a szuperbenzin 95 és a szuperbenzin 98 üzemanyagoknak az adóját ugyanennyivel emelte. Franciaországban, 2015 első félévében az egy évvel korábbi 543 millió literrel 343 millió literre esett a felhasználás.

A kereslet növelése a bekeverési arány emelésével is elérhető, amit számos tagállam meg is tett. A bekeverőüzemek azonban a többszörösen elszámolható bioüzemanyagokat részesítik előnyben. Ezek a bioüzemanyagok különösen most, amikor a gázolaj ára alacsony, felértékelődtek, ugyanis biztosítják a magas bioüzemanyag-részarány elszámolásának lehetőségét, miközben az olcsó fosszilis energiahordozó adta előnyöket is ki tudják használni.

Az *F.O. Licht* közlése szerint már a negyedik egymást követő évben csökken az érdeklődés a termék iránt. A hajtóanyagcélú felhasználás négy évvel ezelőtt 5,72 millió m³ volt, míg 2015-re már csak 5,18 millió m³-t prognosztizálnak. A kereslet oldaláról tehát nem éri az ágazatot lényeges impulzus.

A bioetanol árának 2014-hez viszonyítva emelkedése az idén növelte a bioüzemanyag és a fosszilis hajtóanyagok ára közötti különbséget, erősítve a bekeverőüzemeknek azt a törekvését, hogy kerüljék a kötelező előírt mennyiségnél nagyobb bekeveréseket. A Nemzetközi Energiaügynökség (*IEA*) adatai alapján az alacsony árak ellenére a fosszilis ásványolaj felhasználása sem nőtt az Európai Unióban. Ez hatással van a bioetanol iránti keresletre is, mivel kevesebb felhasznált fosszilis alapú üzemanyagba kevesebb bioüzemanyag, illetve más többszörösen elszámolható bioüzemanyag bekeverésére van szükség. Az *IEA* tájékoztatása szerint

2016-ban az Európai Unió fosszilis energiahordozó felhasználásában nem várható változás.

Az *IPE Brent* ásványolajat a londoni terméktőzsdén 48–65 dollár (*USD*)/barrel között jegyezték az idén. Ez év októberében a fronthavi jegyzés 49,21 dollár/barrel volt.

Az *IEA* szerint az ásványolajkészletek magasak, a gazdasági környezet bizonytalan, amit különösen Kína várakozástól elmaradó fejlődése okoz. Irán az ellene hozott szankciók feloldása után, várhatóan növeli a kitermelést, míg Szíria helyzete bizonytalanná vált. Az *IEA* úgy ítéli meg, hogy az ásványolaj ára továbbra sem fog jelentős mértékben emelkedni, de ingadozóvá válhat. Jelenleg a legfontosabb ásványolaj-kitermelő országoknak sem érdeke az áremelés. Az elsődleges cél a piaci részarány megőrzése, elsősorban az amerikai palaolaj terjedése miatt. A költségesen kitermelő országok lényegében két rossz között választhatnak, vagy alacsonyabb profitot érnek el, vagy piaci részesedésük gyengül. A piacok elvesztését a legtöbb ország nem kockáz-

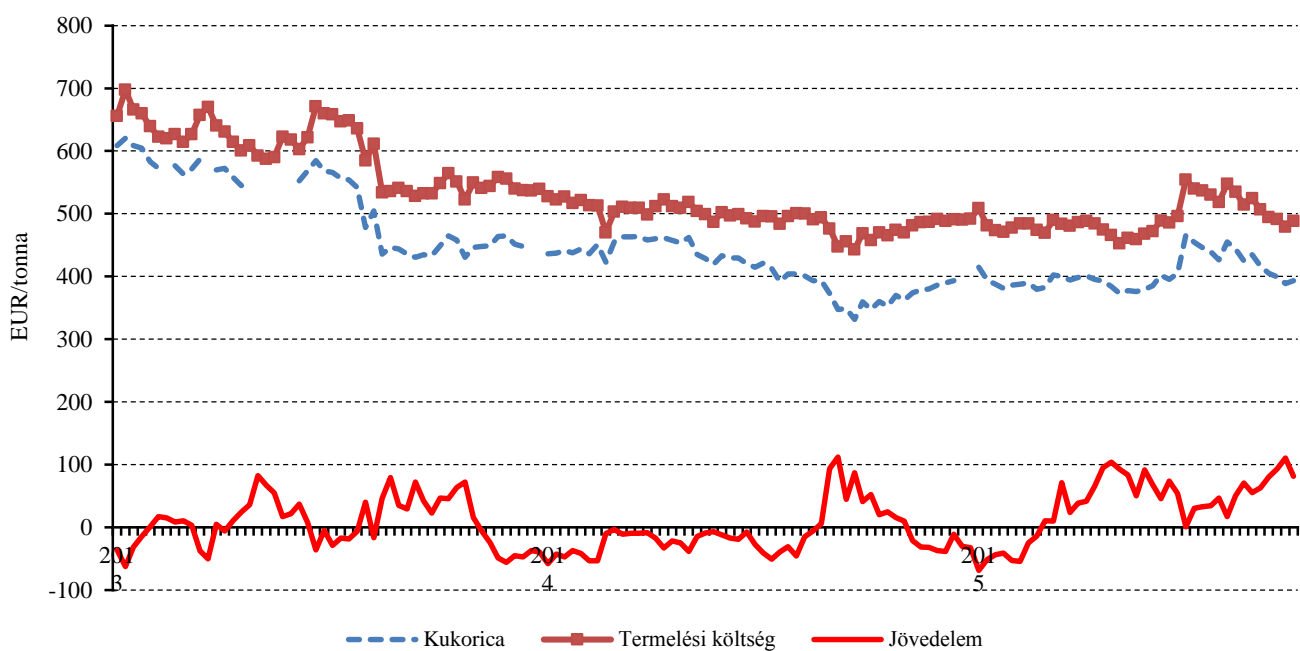
tatja, ezért még a drágán termelő országok sem emelhetnek árat.

Az alacsony ásványolajár tehát továbbra is arra ösztönözheti a bekeverőüzemeket, hogy a fosszilis energiahordozókat részesítsék előnyben a bioetanollal szemben.

A bioüzemanyagok jelenlegi piaci helyzetét és a rövid távú kilátásokat tekintve a szakértők optimisták, de középtávon már nem, mivel a jelenlegi piaci környezetet csak átmenetinek ítélik meg. A jelenlegi piaci helyzet a termelés korlátozásának, az import kizárásának, és az alacsony alapanyagárak következménye, ugyanakkor a bioüzemanyagok értékesítésében nem sikerült áttörést elérni.

Az *F.O.Licht* szakértőinek véleménye szerint a következő évben is várhatóan az olcsó gabona marad a termelés és a jövedelmezőség támogató tényezője. A szakértők szerint az Európai Unióban a bioetanol előállításában a következő évben a gabonából történő gyártás felé fog eltolódni, a cukorrépa részaránya várhatóan csökken.

19. ábra: A bioetanol jövedelmezősége (2013-2015)

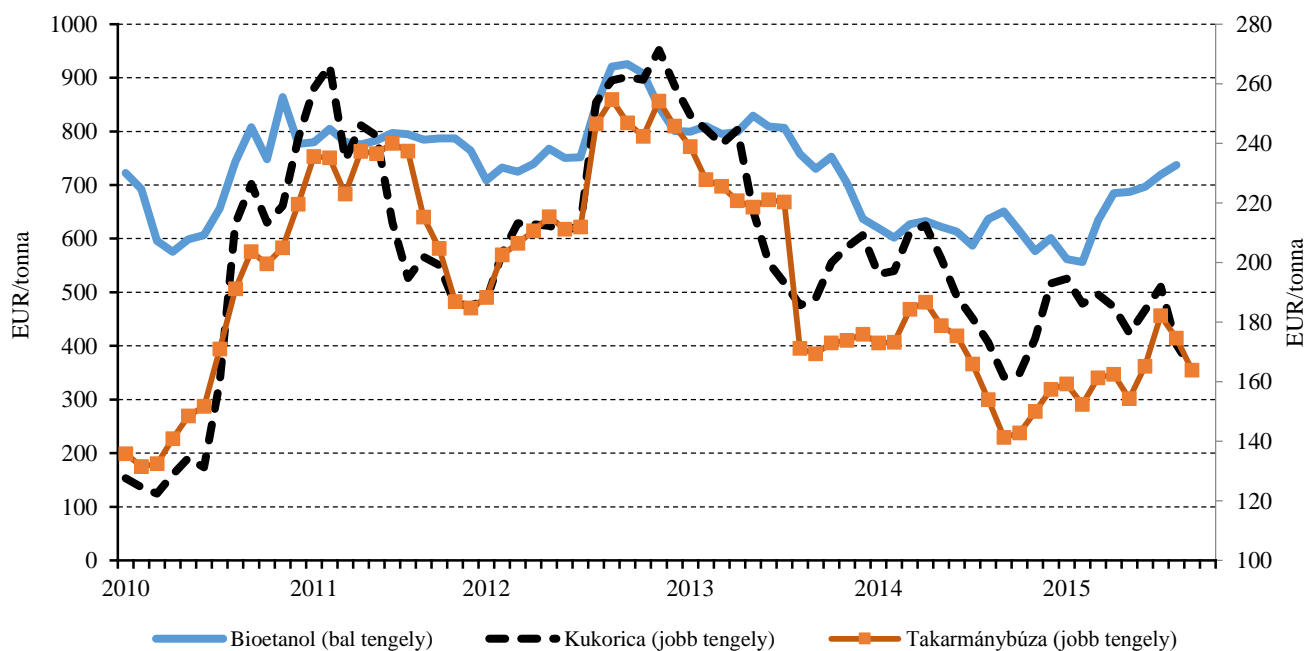
Megjegyzés: 1 m³ bioetanol előállításához szükséges kukorica ára.
 Forrás: F.O.Licht

22. táblázat: Az Európai Unió bioetanol-mérlege (2012-2015)

	2012	2013	2014	2015
				ezer m ³
Nyitókészlet	2 336	2 101,8	1 961,6	2 010,5
Hajtóanyagcélú kibocsátás	4 523	4 657	5 262	5 077
Import	1 215,5	1 069	703	525
Hajtóanyagcélú felhasználás	5 718	5 430	5 333	5 180
Export	111,9	96,2	257	222
Zárókészlet	2 101,8	1 961,6	2 010,5	1 857,5

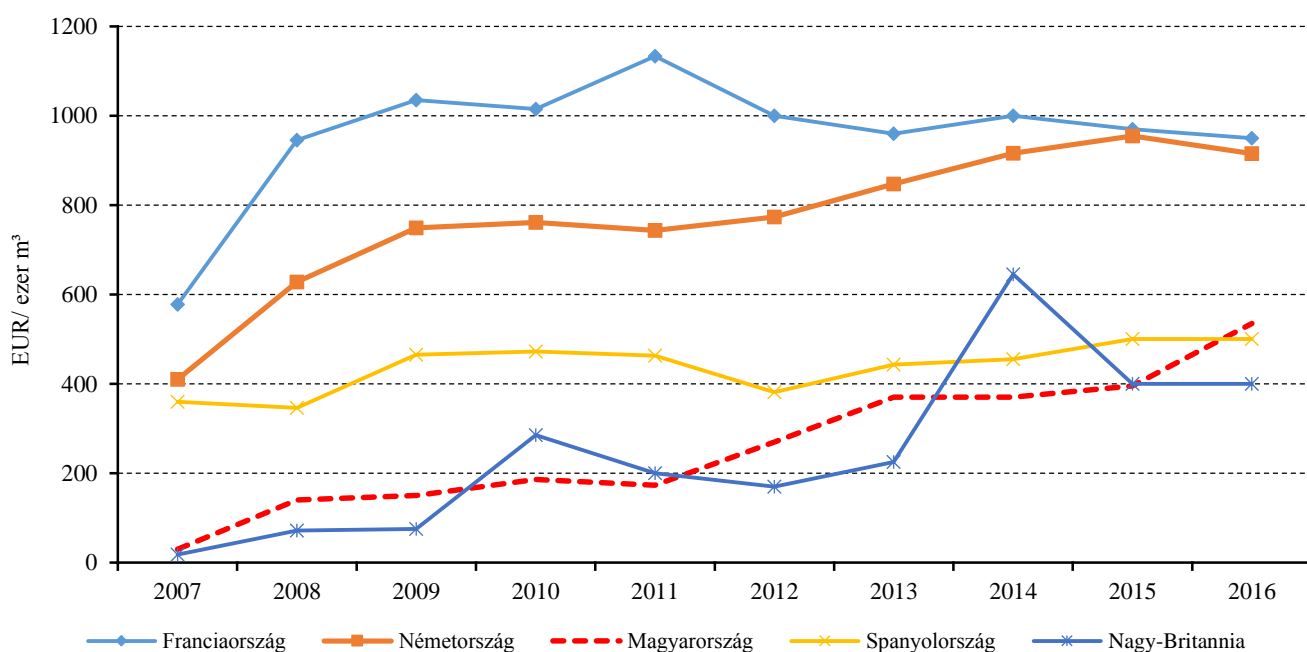
Forrás: F.O.Licht

20. ábra: A bioetanol ára, a takarmánybúza és a kukorica tőzsdei jegyzése (2010-2015)

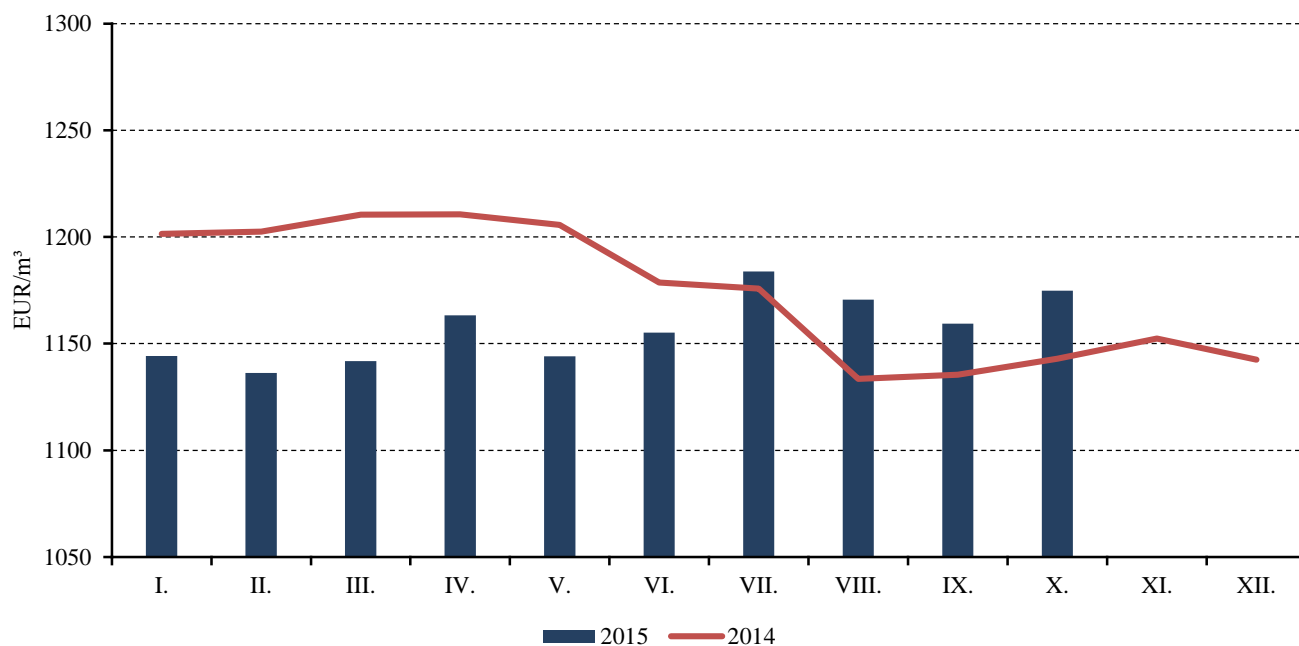
Megjegyzés: 92-96% alkoholtartalom, FOB ARA T2; takarmánybúza: LIFFE; kukorica: MATIF.
 Forrás: HGCA, F.O. Licht

21. ábra: Az Európai Unió néhány tagállamának bioetanol előállítása (2007-2016)

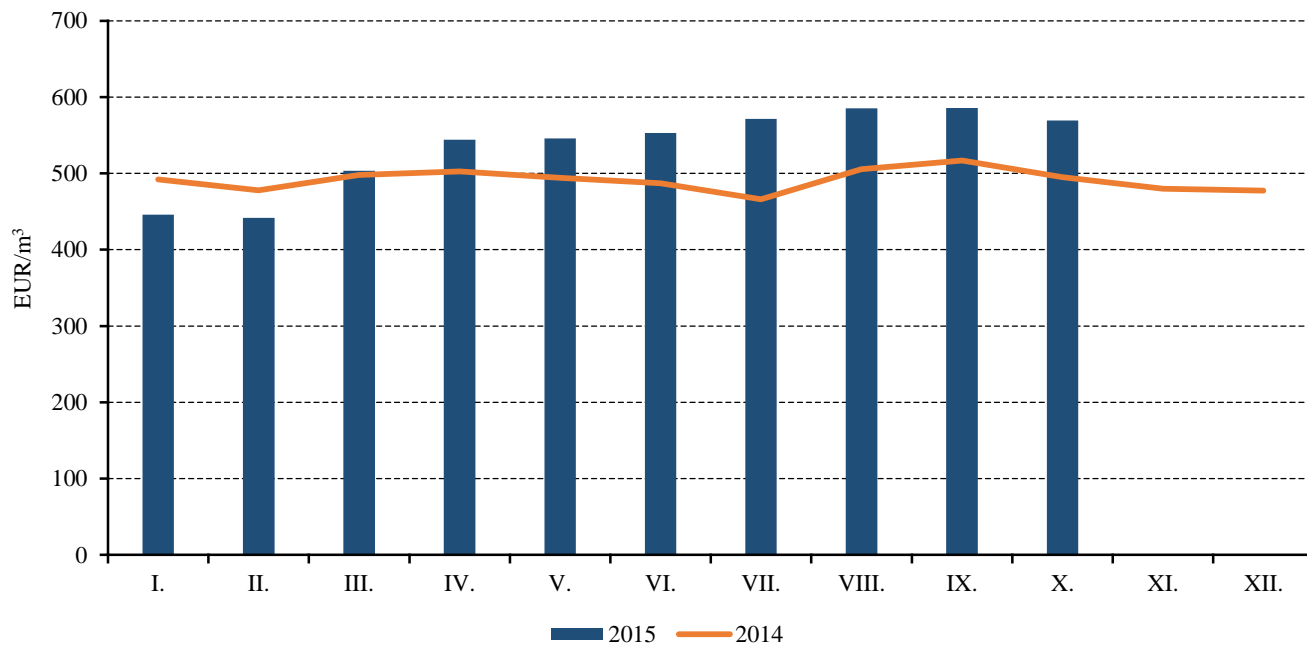
Megjegyzés: 2015. és 2016. év becslés
 Forrás: F.O. Licht

22. ábra: A repceolaj-metil-észter ára Németországban (2014-2015)

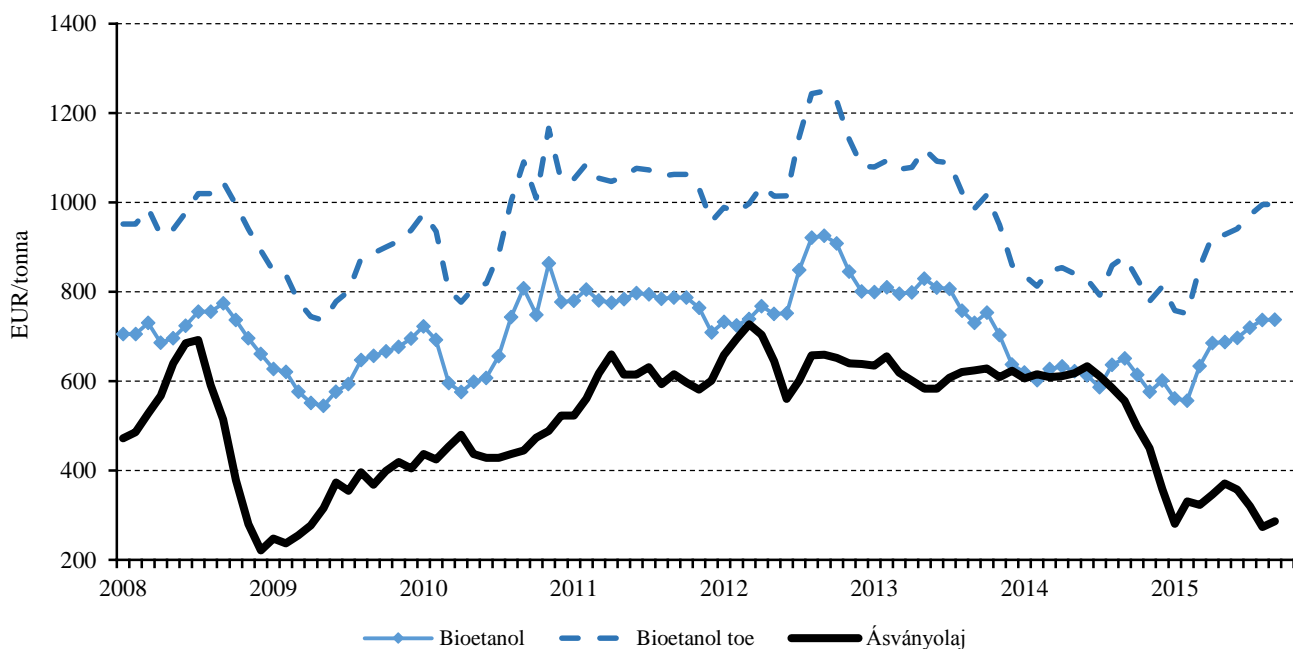
Megjegyzés: -10-12 C , EN14214
 Forrás: F.O.Licht

23. ábra: A bioetanol ára a nyugat-európai kikötőkben (2014-2015)

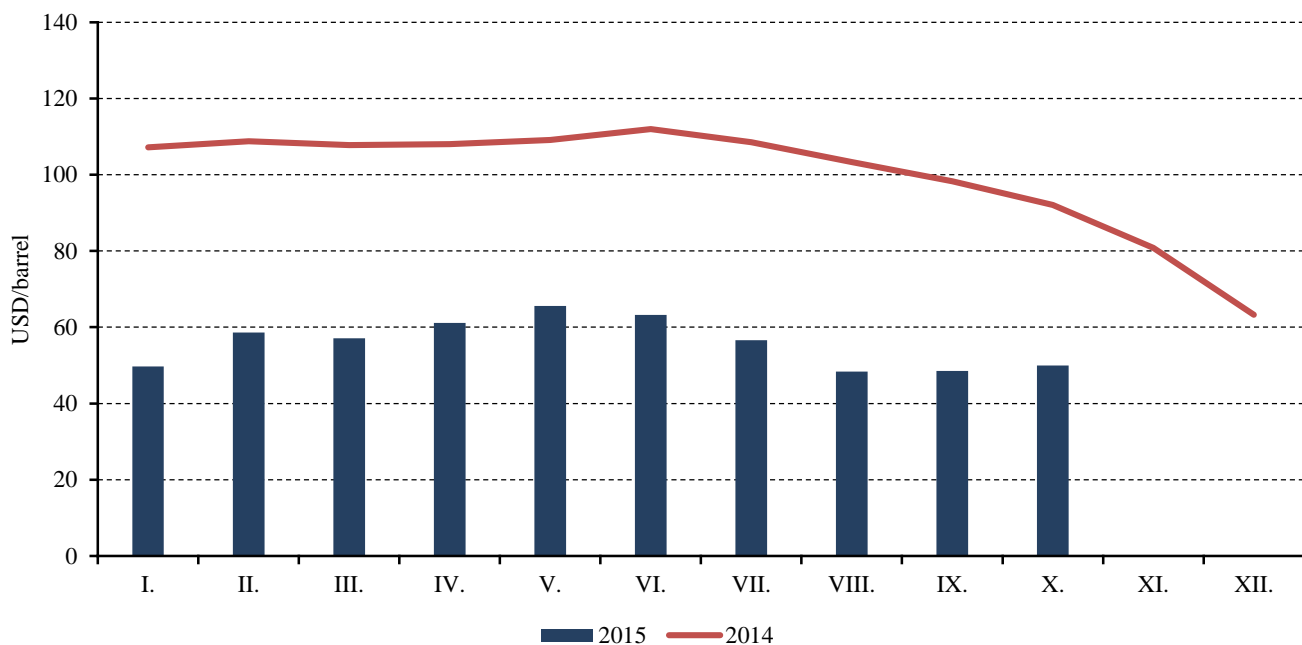
Megjegyzés: 92-96% alkoholtartalom, FOB ARA T2
 Forrás: F.O.Licht

24. ábra: Az ásványolaj, a bioetanol és a bioetanol olajjegyénértékben kifejezett ára (2008-2015)

Forrás: F.O.Licht, HGCA

25. ábra: Az IPE Brent ásványolaj legközelebbi határidőre szóló jegyzésének havi átlaga a londoni árutőzsdén (2014-2015)

Forrás: HGCA

